

JMG – INSTITUTIONEN FÖR JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Kris på studentbostadsmarknaden?

En kvalitativ och kvantitativ undersökning av medierapporteringen av studentbostadsmarknaden i relation till journalistikens utmaningar med att spegla verkligheten.

Vincent Aadland

Uppsats: 15 hp

Kurs: Medie- och kommunikationsvetenskap fördjupningskurs

Nivå: Grundnivå

Termin/år: Vt 2024

Handledare: Mathias Färdigh

Kursansvarig: Malin Sveningsson

Abstract

Sidantal: 52 sidor

Antal ord: 18 193 ord

Syfte: Undersöka nyhetsmediers utmaningar med att spegla verkligheten vad gäller mindre välbevakade samhällsproblem, med studentbostadsmarknaden som fallstudieobjekt.

Teori: Medielogik, Nyhetsvärdering & Konstruktiv journalistik

Metod: Kvantitativ innehållsanalys & Kritisk diskursanalys

Material: Nyhetshändelser från SVT:s lokala nyheter på webben, publicerade maj 2023 – maj 2024

Resultat: Resultaten visar att medier tenderar att fokusera på negativa aspekter i sin rapportering av studentbostadsmarknaden. Mediernas rapportering är som mest intensiv under juli och augusti, då studentbostadsbristen är som störst och den fokuserar mest på bristorter och orter med större lärosäten. Efter denna period minskar mediebevakningen och den upplevda krisen avtar, trots att den faktiska bostadssituationen ofta stabiliseras. Kopplat till teorin visar studien att studentbostäder rapporteras efter nyhetsvärderingskriteriernas format, som igenkänning, förenkling och tillspetsning men också hur man rapporterar enligt nyhetsvärderingsprinciper för kriser. Genom dessa aspekter kunde slutsatser dras som visar att vissa aspekter förstärks vilket gör att mediernas porträttering kan bli missvisande. Till vilken grad grupper påverkas av mediebevakningen är utmanande att fastställa, studien fastställer dock att studentbostadssökande präglas av oro och att detta kan kopplas till studiens resultat.

Tack till

Jag vill uttrycka min tacksamhet till min handledare, Mathias Färdigh, vars kommentarer och tankar har varit viktiga för mitt arbete. Hans stöd och motivation har uppmuntrat mig att fortsätta framåt och utveckla mitt arbete.

Jag vill även tacka Studentbostadsföretagen för uppdraget och ge ett särskilt tack till Stina Olén för hjälp med att tillhandahålla material och värdefulla synpunkter. Det har varit både givande och intressant att undersöka detta uppdrag, och jag hoppas att studien kommer att vara till nytta.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till Rebecca Jaldenius, vars pepp och kloka inspel har varit avgörande för att göra denna studie möjlig. Tack!

Executive summary

This study aims to examine how the student housing market is portrayed by the media, with a focus on the challenges journalism faces in reflecting reality. Utilizing theories of media logic, news valuation, constructive journalism and a crisis perspective, the research employs both quantitative content analysis and critical discourse analysis. The material includes news events from SVT's local news on the web, published from May 2023 to May 2024. The findings reveal that the media tend to emphasize negative aspects in their coverage of the student housing market, with the most intensive reporting occurring in July and August when the housing shortage is most acute. After this peak period, media attention wanes, and the perceived crisis diminishes despite the stabilization of the actual housing situation. The study demonstrates that media coverage adheres to news valuation criteria such as recognizability, simplification, and dramatization, and follows crisis reporting principles. These factors contribute to potentially misleading portrayals, which might influence students' perceptions and feelings of anxiety regarding student housing.

Innehållsförteckning

1.0 Problemformulering	6
1.1 Inledning	6
1.2 Bakgrund	6
1.2.1 Journalistikens utmaningar när det gäller att beskriva verkligheten	6
1.2.2 Från stort och dramatiskt till litet och komplext – studentbostaden som fallstudieobjekt	7
1.2.3. Befinner vi oss fortfarande i en studentbostadskris?	8
1.2.4 Vad är verkligheten på studentbostadsmarknaden?	10
1.3 Problematisering	11
1.3.1 Inomvetenskaplig problematisering	11
1.3.2 Utomvetenskaplig problematisering	12
2.0 Syfte och frågeställning	13
3.0 Teoretisk utgångspunkt	14
3.1 Vad gör en händelse till en nyhet? Om nyhetsvärdering och medielogik	14
3.1.2 Nyhetsvärderingskriterier	14
3.1.3 Teknologins påverkan på nyhetsvärdering och nyhetsurval	16
3.1.4 Nyhetsvärdering och nyhetsurval kopplat till kriser	16
3.2 Rädslans diskurs och paradoxer vad gäller att porträttera kriser	16
3.3 Långsamt brinnande kriser och studentbostadsmarknadens unika situation	17
3.4 Problemen rörande negativa nyheter och konstruktiv journalistik som en väg framåt	18
4.0 Tidigare forskning	20
4.1 Så påverkas mediernas källor av medielogiken – utmaningarna med att nå ut med forskningskommunikation	20
4.2 Bostadsmarknaden som ett komplext och elitstyrd fält	21
4.3 Studentbostadskrisen under 2010-2011	21
4.4 Målgruppen “unga” och deras syn på verkligheten	22
4.5 Sammanfattning	22
5.0 Metod & material	24
5.1 Kvantitativ innehållsanalys	24
5.1.2 Urval	25
5.1.3 Analysenheter & variabler	26
5.2 Kvalitativ analys – Kritisk diskursanalys	26
5.2.1 Analysredskap	26
5.2.2 Urval	28
5.7 Generaliseringsanspråk	29
5.8 Validitet & reliabilitet	29
6.0 Resultat	31
6.1. Kvantitativt resultat	31
6.1.2 Urval	32
Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand	33
6.2.3 Sammanfattning av kvantitativt resultat	34
6.2 Kvalitativt resultat	34
6.2.1 Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning	34
6.2.2 Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand	35
6.2.3 Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor	36
6.2.4 Göteborg rödlistas i studentbostadsundersökning – igen	37
6.2.5 Studenter i Jönköping väljer läge framför bostad trots lägenhetsbrist vid terminsstart	38
6.2.6 Förlorat miljoner på tomma studentlägenheter – här är Telge bostäders nya strategi	39

6.2.7 Ny rapport: Ljus bostadssituation för Linköpings studenter	40
6.2.8 Studenten Gabriels bästa tips för att undvika bostadsbedrägeri	41
6.3 Kvalitativt resultat – sammanfattning och analys	42
6.3.1 Rubriksättningar och teman	42
6.3.2 Aktörer	43
6.3.3 Ideologiska strategier	43
6.3.4. Språk i detalj	43
6.3.4 Journalistikens utmaningar med att porträttera verkligheten i förhållande till nyhetsvärdering & medielogik	43
6.3.5 Medialiseringstekniker som påverkar nyhetsvärderingen	44
6.3.6 Konstruktiva eller negativa tendenser?	44
6.3.7 Hur porträtteras studentbostäder i ljuset av kriser?	45
7.1 Sammanfattning av studiens slutsatser	46
7.2 Resultatens generaliserbarhet	46
7.2.1 Att generalisera frekvensen av rapporteringen	46
7.2.2 Att Generalisera Medieformatet och Avsändaren	47
7.2.3 Att jämföra medieformat för att undersöka de förenklande aspekterna	48
7.2.4 Går det att generalisera studiens fynd vad gäller ungas verklighetsuppfattning?	48
7.3 Kritik och studiens begränsningar	48
7.4 Vidare diskussion om medierapporteringen av mindre samhällsproblem	49
8.0 Källförteckning	50
9.0 Bilagor	53
9.1 Bilaga 1 – Analysenheter	53
9.2 Bilaga 2 – Kodbok och kodinstruktioner	55

1.0 Problemformulering

1.1 Inledning

“Bostadsbristen slår hårt – studenten: ‘vill bara ha tak över huvudet’ lyder rubriken i ett reportage från P4 Uppland (2023), med underrubriken *“Inför höstterminens start gör sig studentbostadsbristen sig påmind”*. I en annan rubriksättning från P4 Halland (2023) står följande: *“Fortsatt brist på bostäder – studentkåren: Pinsamt”*. Båda reportagen, som publicerades vid terminsstart, skildrar studenter som står handfallna inför bostadssökandet i relation till påbörjade studier. Att många upplever utmaningar kopplat till läget på studentbostadsmarknaden är nog allmänt vedertaget bland både gruppen studenter och allmänheten, och det finns även material som stöder detta (Ungdomsbarometern, 2023). Men stämmer verkligen mediebilderna av studentbostadsbristen överens med hur det ser ut i verkligheten? I flera år har studentbostadsmarknaden präglats av hög byggtakt, och såväl branschorganisationen Studentbostadsföretagen (2023) som Boverket, myndigheten för samhällsplanering, byggande och boende (2024) rapporterar om en marknad där antalet orter med studentbostadsbrist minskar.

1.2 Bakgrund

1.2.1 Journalistikens utmaningar när det gäller att beskriva verkligheten

Att som journalist beskriva verkligheten är en uppgift som ständigt kantas av utmaningar, och man kan ifrågasätta om det över huvud taget genom medier går att rapportera en sann bild av det som sker i samhället. Nord & Strömbäck (2005) skriver att medier är den viktigaste källan till information om politik och samhälle, men att det samtidigt är en utopi att tro att medier speglar verkligheten på ett helt objektivt och sanningsenligt tillvägagångssätt. För det första är det en svår fråga att svara på hur verkligheten faktiskt ser ut, vidare styrs medieredaktioner av olika faktorer som påverkar produktionen av dessa och nyheter (Nord & Strömbäck, 2005).

För att kunna förstå hur verklighetsuppfattning konstrueras bör man först klargöra vilken information som legat till grund för den. Det finns huvudsakligen tre sätt att nå information om samhället på: egna erfarenheter, samtal med andra eller via mediernas rapportering om skeenden i vår värld (Asp, 1986, Strömbäck 2015). Med det sagt är det inte enbart medier som påverkar hur vi uppfattar verkligheten, det kan vara en relativt liten faktor i förhållande till andra upplevelser. I vilken utsträckning man påverkas blir också svårt att fastställa i relation till dagens medielandskap och hur vi konsumerar medier. Idag är det enklare än någonsin att ta del av vår omvärld men också att välja bort mediernas rapportering. Beskrivningarna av verkligheten har blivit fler och skillnaderna i beskrivningarna vi tar del av har ökat (Strömbäck, 2015).

Oavsett diskussionen avseende omfattningen i hur medier påverkar allmänhetens verklighetsuppfattning, finns det mycket forskning om hur olika händelser i samhällen konstrueras av nyhetsmedier och vidare hur detta påverkar hur vi upplever verkligheten, varav ett intressant fält är samhällsproblem och kriser. Hvitfelt (2003) problematiserar mediebilder av kriser genom att hänvisa till 1984 då det konstaterades några fall av sjukdomen difteri. Under den mest intensiva perioden avled två personer och under samma period vaccinerades 78 000 personer. Dessa händelser fick mycket omfattande och intensiv bevakning i nyhetsmedierna. Sjukdomen presenterades som mycket smittsam och man proklamerade att en epidemi brutit ut. Genom bland annat rubriksättning, bildval

och användning av värdeladdade ord, förstärktes bilden av händelsernas allvar. Detta utvecklade rädsla hos allmänheten, vilket i sin tur fick bred uppmärksamhet i medierna. I verkligheten var smittan kontrollerad och det fanns ingen risk för epidemi.

Exemplet ovan bör ses som ett extremfall och ska inte jämföras med "riktiga" kriser, som den mer närliggande och långt mer förödande pandemin som bröt ut 2020, men det är enligt Hvitfelt likväl uppenbart att mediernas bild av kriser blir annorlunda jämfört med myndigheter och andra organisationer med uppgift att informera, samt att detta påverkar allmänhetens verklighetsuppfattning. Viktigt att lyfta här är även att en del av varför det blir på detta sätt ligger i nyhetsmediernas sätt att arbeta och de villkor de arbetar under (Hvitfelt, 2003).

1.2.2 Från stort och dramatiskt till litet och komplext – studentbostaden som fallstudieobjekt

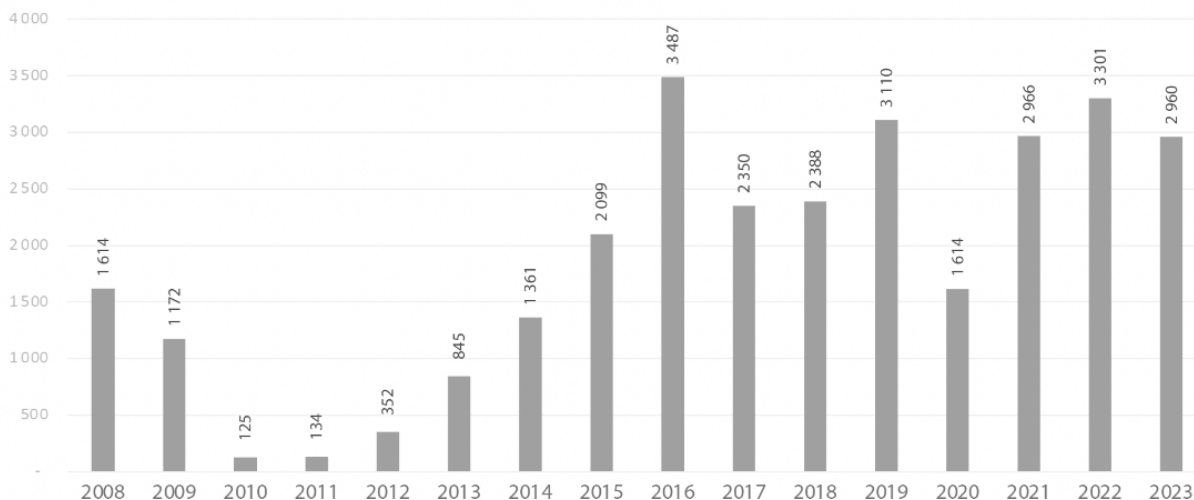
Sjukdomar, krig och politiska skandaler är vanligt förekommande i nyhetsrapporteringen, men något kanske mindre "allvarligt" och definitivt mer överskuggat i medierna är mindre välbevakade och samtidigt komplexa samhällsproblem, ibland betecknade som kriser, som pågår över längre tid (Hart & Boin 2001).

Som författare av denna studie är jag för nuvarande roll även anställd på *Studentbostadsföretagen*, en branschorganisation som representerar ungefär 85 procent av studentbostadsmarknaden (cirka 70 bolag, vilket innebär att det är ett förhållandevis liten bransch) och har som syfte att företräda branschen och genom bostad stärka utbildning. Studentbostadsmarknaden kan kortfattat beskrivas som komplex. Rent historiskt har en stor del av studentbostadsmarknaden haft stora problem vad gäller att möta efterfrågan på boende för studenter. Detta lyfts till och med i en tidigare uppsats. I *Krisen som aldrig ville ta slut* menar Becker & Carlsson (2013) att byggandet av studentbostäder under sent 00-tal utvecklats till en *långsamt brinnande kris*. Långsamt brinnande kriser sträcker sig bortom normala politiska och affärsmässiga och betraktas mer som vardagliga av allmänheten: det krävs kanske inte en omedelbar åtgärd, däremot kan förväntningarna på hur man ska leva förändras. En långsamt brinnande kris tar också längre tid att befästa sig och längre tid att avvecklas (Crespy, 2016, i Seabrooke & Tsingou, 2019). Under perioden som Becker & Carlssons uppsats författades präglades studentbostadsmarknaden av en väldigt låg byggtakt samtidigt som ett stort antal studieorter ansågs ha ett underskott av studentbostäder (Boverket, 2012). Med denna utgångspunkt kan man argumentera för att det var rättvisande att mena att studentbostadsmarknaden befann sig i kris.

Sedan dess har byggtakten dock ökat. Detta med väldig fart åren 2016-2023. Se hur tillskottet av studentbostäder har utvecklats över tid i Figur 1.

Figur 1.

Sverige (2008 - 2023)

Kommentar: Från Studentbostadsföretagen. 2023.

Figur 1 visar utvecklingen av studentbostadsbyggandet åren 2008-2023. X-axeln representerar antal nyproducerade studentbostäder. Diagrammet är framtaget av Evidens på uppdrag av Studentbostadsföretagen (2023).

Den tidigare studentbostadskrisen kan därmed ses som mildrad och nya utmaningar har i stället trätt fram. Detta gäller bland annat studentmobilitet kopplat till onlineutbildningars framfart, politiska direktiv om hur utbildningen ska utformas, materialkostnader och andra ekonomiska förutsättningar som hindrar möjligheterna att bygga hållbara och bra bostäder till låg hyra (Studentbostadsföretagen, 2023). Vidare har synen på studentboendet också förändrats med åren, korridorboendet är idag en mindre attraktiv boendeform, vilket exempelvis problematiseras i en krönika av en student som menar att korridorboendet har ett unikt värde och håller på att försvinna (Arkitekten, 2024). Oviljan bland studenter att bo i korridor som följd att studentbostadsföretag ombildar boendeformen till egna lägenheter (Studentbostadsföretagen, 2023).

1.2.3. Befinner vi oss fortfarande i en studentbostadskris?

Men när problematiken vad gäller studentbostäderna har gått från att mestadels handla om brist till en mer mångfacetterad problembild borde det åtminstone gjort sig gällande att studenter har förhållandevis lätt att hitta en bostad vid studier? Återigen blir det svårt att här ge ett rakt svar. Det råder fortfarande bostadsbrist på flera studieorter (Boverket, 2024), och detta hör förmodligen samman med att bostäder väljs bort av studenter av olika anledningar, exempelvis läge och hyressättning, eller det faktum att boendeformen är det mindre attraktiva korridorboendet.

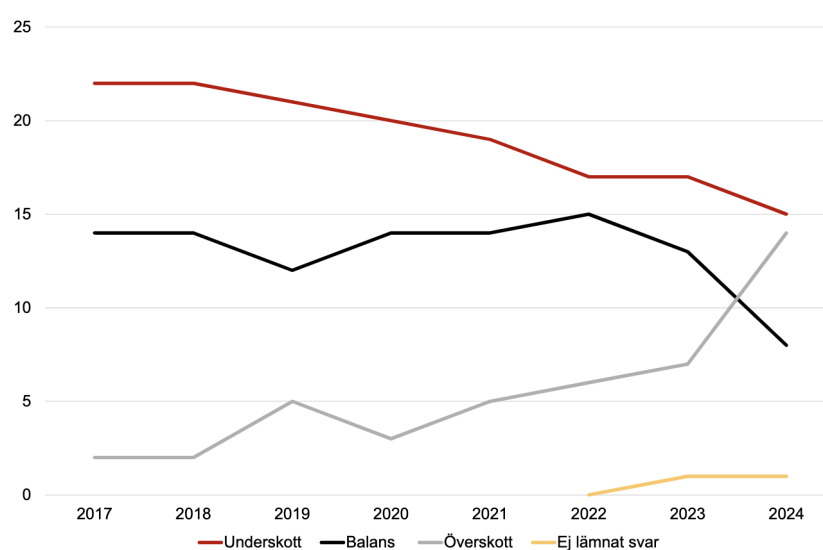
Men det som kan te sig mest uppseendeväckande i allt detta är att studenter fortfarande verkar ha en bild av att studentbostadsbristen är väldigt påtaglig. I en kvantitativ intervjustudie från Ungdomsbarometern (framtagen av Studentbostadsföretagen, 2023), framgår det att en fjärdedel av studenter väljer bort studieorter på grund av bostadsbrist. Här är det främst de populära studieorterna

som väljs bort, men resultatet som ungdomsbarometerns undersökning antyder samtidigt att det finns ett ganska stort glapp mellan hur verkligheten uppfattas och hur den faktiskt ser ut. Samtidigt förekommer det fortfarande nyhetsreportage med alarmerande titlar likt de vi fick läsa textens inledning.

Hur ser bristen ut egentligen?

Som tidigare nämnt är här situationen vad gäller brist på studentbostäder sammantaget blivit bättre landet över (Boverket 2024). Mycket av studentbostäder har även tillförts de orter där det råder mer brist (Boverket, 2024). Samtidigt som underskottet har sjunkit har överskottet ökat och som figuren nedan visar är det numera ungefär lika många orter av respektive kategori. Se hur utvecklingen över tid i Figur 2.

Figur 2.

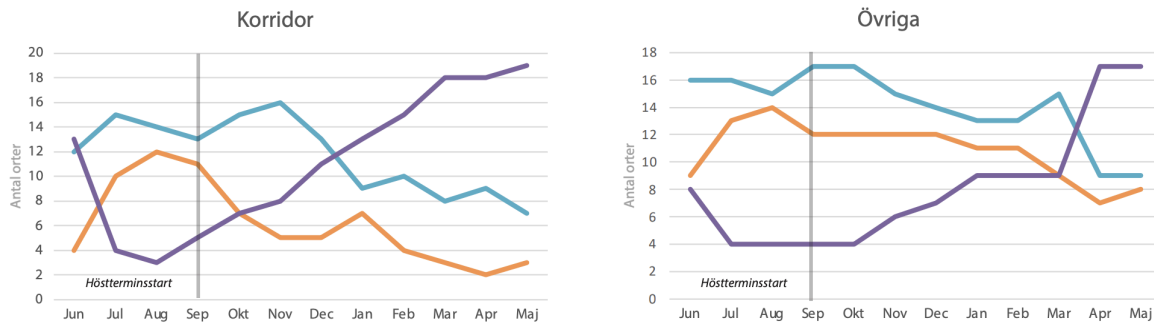

Högskolekommunernas svar på läget för studenter 2017–2023. Källa: Bostadsmarknadsenkäten 2017–2024, Boverket. Klicka på bilden för att se den i större format. Illustration: Boverket Boverket

Kommentar. Från Boverket 2024.

Enligt Studentbostadsföretagens enkätundersökningar till medlemsföretagen (2023) bedömer 12 studieorter som bristorter, varav orterna med de största lärosätena ingår – Malmö, Göteborg, Stockholm, Lund, Uppsala, Linköping med flera. Enligt Studentbostadsföretagen (2023) är läget samtidigt svårbedömt på grund av skillnaderna under året. Ett studentbostadsföretag kan ha fullt uthyrt i juli och augusti, för att sedan övergå till balans och vidare till överskott under åren. Något som i sin tur leder till stora vakanser och en problematik. Detta samtidigt som det ofta råder lokala skillnader på större orter. Vidare menar Boverket (2024) att en bidragande faktor att många högskoleorter upplever brist också påverkas av bostadsmarknaden i stort.

Figur 3

Kommentar. Från Studboguiden (2023).

Det som identifierats ovan är vad som föranlett nyfikenheten på att undersöka glappet mellan mediebilden och verkligheten – och då med fokus på samhällsproblem som inte är så vanligt förekommande i nyhetsmedier. Hur skriver medierna om dessa frågor, stämmer deras bild överens med hur verkligheten ser ut? Finns det tendenser i rapporteringen som oavsiktligt, eller avsiktligt, kan påverka verklighetsuppfattningen? (Studboguiden, 2023).

När man undersöker detta område är det viktigt att nämna att det är utmanande att hitta direkta samband mellan mediebilden och verklighetsuppfattningen. Däremot kan man analysera om det finns tendenser i nyhetsrapporteringen som kan uppstå vid större kriser och samhällsproblem. Detta inkluderar att granska rubriker, bildsättning och valet av personer som får uttala sig, vilket kan förstärka vissa synsätt och därmed påverka mottagarens uppfattning av verkligheten. Det är alltså inte en fråga som har ett enkelt svar. Genom att analysera medieinnehållet kan man försöka avgöra om det överensstämmer med verkligheten och om det finns liknande tendenser i rapporteringen som vid större kriser. Vidare kan man undersöka om dessa tendenser kan generaliseras till andra samhällsproblem av liknande karaktär (Studboguiden, 2023).

1.2.4 Vad är verkligheten på studentbostadsmarknaden?

Det går inte att frågå att verkligheten i viss mån handlar om subjektivitet. Det finns alltid en annan lins som gör att ett problem ser annorlunda ut (Nord & Strömbäck, 2005). För att beskriva studentbostadsmarknaden verklighet utgår studien från det som tidigare lyfts vad gäller en hög byggtakt och minskad studentbostadsbrist som förflyttat problemet från att enbart handla om brist till andra faktorer. För att rapportera om det krävs en nyanserad mediebild som tar in olika perspektiv. Studien syftar till att undersöka nyhetsmedier och avgöra hur dessa kan ge upphov till andra tolkningar och vad det beror på. Vidare ska dessa tendenser gå att koppla till medierapportering av andra samhällsproblem.

Det är också viktigt att nämna att hur olika perspektiv kan studentbostadsbristen och studentbostadsmarknadens utmaningar. Det finns andra organisationer som verkar inom området och har olika intressen och mål. Här kan specifikt Sveriges förenade studentkårer och lokala studentkårer nämnas. Utöver det är Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna, lärosäten och Sveriges Allmännyttan också organisationer som påverkas av och driver opinion som tangerar studentbostadsmarknaden. Det ska nämnas att Studentbostadsföretagen i vissa frågor samarbetar med olika studentföreningar och Hyresgästföreningen. Problembilden skiljer sig inte heller åt särskilt mycket organisationerna

sinsemellan, det är snarare när det gäller lösningar som åsikterna kan gå isär. Vidare bör det dock nämnas att Sveriges förenade studentkår har en bild av studentbostadsbristen och hyressättningen som mer akut än vad Studentbostadsföretagen anser, som anser att det finns ett studentbostadsbrist men också problematiserar faktumet att det finns vakanser bland studentbostadsföretagen (Studentbostadsföretagen, 2023; Nord & Strömbäck, 2005).

Samtidigt som olika organisationer har olika intressen och mål, kan man argumentera för att de olika utmaningarna som branschorganisationerna har inte direkt motsätter sig studiens syfte. Olika delarna sinsemellan påverkar inte bådas utgångspunkt om att exempelvis marknaden är komplex (Studentbostadsföretagen, 2023; Nord & Strömbäck, 2005).

Studiens syfte är att undersöka hur medier porträtterar studentbostäder kopplat till utmaningar med att spegla verkligheten och diskussionen behöver förankras i en verklighet, här behöver man ta i beaktning att bilden mellan organisationerna inte skiljer sig nämnvärt men att det likväl finns en skillnad. Vidare motsätter sig detta inte studiens ambition att undersöka hur nyhetsmedier väljer ut och producerar nyheter och vad de fokuserar mest på. Avslutningsvis kan man som tidigare nämnt argumentera för att verkligheten alltid är subjektiv och det finns inom de flesta problemområden olika åsikter om hur ett problem befattar sig. Det är när det råder stora skillnader som det blir ett riktigt problem som studie (Studentbostadsföretagen, 2023; Nord & Strömbäck, 2005).

1.3 Problematisering

Nedan diskuteras en problematisering utifrån varför studien är samhällsrelaterad men också kan bidra till forskningen inom fältet för medie- och kommunikationsstudier.

1.3.1 Inomvetenskaplig problematisering

Som tidigare nämnt överskuggar större händelser och kriser mindre samhällsproblem som kan härröras till långsamt brinnande kriser. Även medieforskningen tenderar att hänge sig åt mer och omfattande eller akuta händelser kopplat till mediebilder och deras påverkan. Detta innebär att man kan bidra med en mer nyanserad bild av hur olika sorters problem porträtteras i nyhetsrapporteringen. Detta är särskilt viktigt eftersom även långsamt brinnande kriser kan utgöra en långsiktig och omfattande samhällspåverkan (Seabrooke & Tsingou, 2016).

Utöver ovan nämnda argument berör studien även nyhetsproduktionens problem med att spegla verkligheten och mer specifikt utmaningar journalister möter när de sanningsenligt ska rapportera om komplexa problem med generellt låg mediebevakning. Denna problematik kan delvis förklaras med *nyhetsvärdering* och *nyhetsurval* och *konstruktiv journalistik*, vilket kommer att diskuteras närmare under den teoretiska utgångspunkten (3.1). Studien kan underlätta att ge en beskrivning av hur medierapporteringen ser ut när det gäller komplexa och mindre synliga samhällsproblem och ge en fördjupad bild av vilka nyheter som publiceras och hur de skrivs med koppling till teorierna och vidare testa hur väl teorierna går att applicera på denna typ av fall, något som diskuteras mer under generaliseringsanspråk (5.7). En viktig aspekt som särskiljer studentbostadsmarknaden blir också tidsaspekten: hur nyheterna om studentbostäder och studentbostadsmarknaden ser olika ut olika tider på året (Becker & Carlsson, 2013). Här kan man möjligtvis hitta fynd som går att generalisera till andra samhällsproblem där mediebevakningen skiljer sig beroende på tid på året. Hur studentbostadsmarknaden påverkas av tidsaspekten kommer att beskrivas mer ingående under avsnitt 2.3 och 5.1.

1.3.2 Utomvetenskaplig problematisering

Att undersöka utmaningarna med medierapportering och dess påverkan på verklighetsuppfattningen i relation till studentbostäder är utomvetenskapligt relevant ur flera aspekter. Boende är en grundläggande förutsättning för utbildning och i sin tur samhällets utveckling. Att ge en fördjupad bild av medierapporteringen av studentbostäder blir därför intressant, speciellt när det kopplas till ungas verklighetsuppfattning, något som kommer att beskrivas mer under syfte och frågeställning (2.0). En annan intressant aspekt blir studiens ambition att koppla medierapporteringen till oron studenter känner över att hitta ett boende. Går det att förklara denna oro med hänvisning till hur medierna rapporterar? Som tidigare nämnt är medierna inte på egen hand ansvariga för att saker ser ut som de gör, däremot kan de ofta vara bidragande faktorer till hur vi upplever verkligheten samt hur vi agerar (Strömbäck, 2005). Det bör även nämnas att de unga som söker boende förmodligen inte har nyhetsmedier som sin primära källa för information om studentboendet. Däremot bör det nämnas att dessa nyheter kan nå ut till familj och närstående, samtidigt som nyhetsmedierna kan antas bidra till att skapa en övergripande diskurs som kan stå i kontrast till hur verkligheten befattar sig. Det är vidare viktigt att nämna att medier inte bara kan påverka individer, men också politiken och marknaden (Strömbäck, 2015).

Medier bör även kunna påverka bilden av studentbostäder som boendeform, man kan exempelvis anta att om det enbart skrivs negativa artiklar om hur korridorboendet, är det inte orimligt att det förstärker bilden av detta som en sämre boendeform än andra alternativ. Det kanske inte går att hitta en direkt koppling mellan studenters attityder och mediers bild, men det går likväl att identifiera mediebilder som skulle kunna påverka verklighetsuppfattningen (Hvitfelt, 2003).

Ser man på den utomvetenskapliga relevansen utanför just studentbostaden blir avslutningsvis problem- och krisperspektivet även här viktigt. Om studien kan ge en fördjupad bild av hur medier porträtterar långsamt brinnande kriser blir studien relevant inte bara ur ett inom- utan även utomvetenskapligt perspektiv (Hart & Boin, 2001).

2.0 Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka nyhetsmediers utmaningar med att spegla verkligheten vad gäller mindre välbevakade samhällsproblem, med studentbostadsmarknaden som fallstudieobjekt. Genom att analysera hur frågor rörande studentbostäder presenteras i medier syftar studien till att identifiera vilka nyheter som publiceras, hur de har utformats samt hur de kan bidra till ett glapp mellan verklighet och verklighetsuppfattning.

1. Hur beskrivs studentbostadsmarknaden?
 - *Vilka aspekter kan identifieras som gör att studentbostadsmarknaden beskrivs på ett sätt som kan skapa eller förstärka ett glapp mellan hur bristen är och hur den upplevs?*
2. Hur beskrivs studentboendet?
 - *Vilka aspekter gör att studentboendet framställs som negativt eller positivt? Hur förstärks bilden?*
3. Hur kan medierapporteringen underbygga studenters oro kopplat till studentbostäder?
 - *Hur kan medierapporteringen bidra till oro mellan verkligheten och hur unga upplever den?*
 - *Finns det positiva eller konstruktiva sidor av medierapporteringen?*

3.0 Teoretisk utgångspunkt

För att kunna undersöka hur medier rapporterar om studentbostadsmarknaden och vilka utmaningar som finns med att spegla verkligheten, är det nödvändigt att först förstå de teoretiska ramverk som styr *medielogik* och *nyhetsvärdering*. Därför kommer vi i nästa avsnitt att utforska dessa begrepp mer ingående. Vidare kommer *konstruktiv journalistik* att beskrivas för att bättre förstå negativa nyheter och hur de kan kopplas till ungas oro. Även *långsamt brinnande kris*, som tidigare introducerats, kommer att presenteras mer ingående med koppling till studentbostadsmarknaden.

3.1 Vad gör en händelse till en nyhet? Om nyhetsvärdering och medielogik

Byström et al (2007) skriver att det under lång tid har pågått en diskussion kring varför vissa händelser blir nyheter och hur nyhetsurvalet fungerar. En central distinktion avseende denna nyhetsvärdering är mellan vad publiken förväntas vilja ha och vad de istället bör veta. Det första kriteriet, vad publiken önskar, är marknadsstyrt och baseras på förväntningar och antaganden om vad publiken finner intressant. Det andra, vad de bör veta, är istället baserat på journalisternas föreställningar om vad mottagarna bör veta om, detta är även kopplat till normer som journalistisk yrkesetik. Tidigare har forskningen visat att det finns en spänning mellan dessa fält, där det marknadsmässiga ofta får övertaget. Här är det dock även viktigt att förstå att vilket fält som dominerar också styrs av mediet, en kvällstidning kan exempelvis ses som långt mer marknadsberoende än innehåll som drivs av public service (Byström et al, 2007).

Byström et al (2007) skriver vidare att begreppet medielogik har varit ett användbart begrepp för att förklara utbudet av nyheter. Vad begreppet innefattar är inte helt klart, men en majoritet anser att medielogiken sammanfattar arbetslogiken medier har. Detta handlar om (1) *mediets sätt att berätta och fånga publikens uppmärksamhet* och (2) *format: hur väl anpassad nyheter är till mediets formspråk*. Att nyheter där det finns bättre tillgång till bildmaterial har större chans att komma med i sändningsnyheter är ett exempel på anpassning till formspråket. Ytterligare aspekt i medielogiken är (3) *mediernas rutiner och metoder* vilket innebär att en händelse som passar medierna sätt att arbeta också enklare bedöms ha ett högt nyhetsvärde.

Byström et al (2007) skriver vidare att det är viktigt att skilja på *urval* och *redigering*: en nyhet kan väljas ut för att den anses viktig, exempelvis ett riksdagsbeslut, och sedan vinklas till att verka "roligare" eller intressantare för att locka mer publik. Att fokusera på konflikter och dramatisera händelser eller att lyfta fram kända personer är också vanliga metoder för att göra nyheter mer intressanta. Det är samtidigt viktigt att nämna att nyhetsarbetet är rutiniserat där mycket planeras i förväg och de som vill fångas upp av medierna gör bäst i att anpassa sig efter mediernas dagliga arbete. Dessa aspekter av medielogiken kan inte förklaras som en grundläggande förutsättning till en händelse nyhetsvärde, däremot kan det ses som en starkt bidragande orsak till att vissa nyheter inte publiceras. Grundläggande till varför en nyhet väljs är huruvida den bedöms intressant eller inte, och det är återigen viktigt att inse att medielogiken inte är ett självständigt fält utan påverkas av andra styrande fält, som ekonomi och politik.

3.1.2 Nyhetsvärderingskriterier

Johansson (2008) skriver att det vid flera tillfällen ställts frågor till journalistkåren om vad som är viktigast när det gäller nyhetsvärdering. Här blir spänningen mellan vad publiken önskar och vad som

är viktigt för publiken tydlig och medan båda har stor påverkan kan man se att det förstnämnda prioriteras i urvalet:

Tabell 1: Journalistkårens bedömning av vilka faktorer som har stor betydelse för nyhetsvärdering, 200

Intressant för publiken	88
Händelsen handlar om viktiga personer	84
Händelsen är sensationell och oväntad	94
Händelsen intresserar många människor	84
Händelsen är dramatisk och spännande	91
Viktigt för publiken 50	
Händelsen ökar människors insikt och kunskap om omvärlden	28
Händelsen gör människor medvetna om missförhållanden i samhället	54
Händelsen har konsekvenser för människors vardagsliv	67

Kommentar: Tabellen är hämtad från Johansson (2008)

Utöver spänningen och samspelet mellan vad som är viktigt och intressant kan andra faktorer som har med medielogik, hur medierna fungerar, att göra vara avgörande för nyhetsproduktionen. För att ge en förståelse av detta redovisas journalistkårens syn på vilken betydelse olika typer av redaktionella rutiner har för nyhetsvärdering (Johansson, 2008).

Tabell 2: Journalistkårens bedömning av vilka faktorer som har stor betydelse för nyhetsvärdering, 2005 (procent).

Redaktionella rutiner	70
Det finns ett bra pressmeddelande	61
Uppgifter kommer från trovärdig källa	80
Händelsen intresserar redaktionsledningen	71
Lämpliga medarbetare finns på redaktionen	61
En enskild journalist är starkt engagerad och kunnig i ämnet	77
Det finns bra bildmaterial	73

Kommentar: Tabellen är hämtad från Johansson (2008)

Johansson (2008) hänvisar vidare till den norska medieforskaren Gudmund Hermes som lyfter medialiseringstekniker, vilket är de tekniker medierna använder för att fånga publikens intresse. Nyheten väljs som tidigare nämnt ut beroende av dess olika egenskaper och redigeras sedan för att fånga publikens intresse. Hermes medialiseringstekniker är följande:

1. Tillspetsning – tillspetsade citat lyfts fram och källor som formulerar sig kort, klart och tydligt premieras.
2. Förenkling – komplexitet måste ersättas av förenklingar. Det får inte finnas för många argument och nyanseringar.
3. Polarisering – polarisering och konflikter fångar uppmärksamhet. De väcker känslor och förenklar också ofta olika uppfattningar i en fråga

4. Intensifiering – ett häftigt utbrott, strejker, våld och annan dramatik är spännande. Det ger också möjlighet till ett levande och intresseväckande berättande.
5. Konkretisering – att uppmärksamma det som är konkret eller konkretisera det som egentligen är abstrakt är två sätt att fånga människors uppmärksamhet.
6. Personifiering – få saker intressera människor lika mycket som andra människor. Att lyfta fram enskilda personer är ett enkelt sätt att möjliggöra identifikation”

3.1.3 Teknologins påverkan på nyhetsvärdering och nyhetsurval

Det är även viktigt att lägga till om hur nyhetsvärdering och nyhetsurval påverkas av dagens digitala medielandskap. Tony Harcup (2023) skriver att digital teknik möjliggör snabbare spridning och mer interaktivitet, vilket förändrar både produktion och konsumtion av nyheter. Traditionella nyhetsvärden som aktualitet, närhet, konflikt och mänskligt intresse omdefinieras i ljuset av nya digitala trender. Algoritmer och sociala mediers dominans i nyhetsförmedlingen betonar värden som delbarhet, vilket kan prioritera emotionellt laddat eller sensationellt innehåll framför djupgående analyser.

3.1.4 Nyhetsvärdering och nyhetsurval kopplat till kriser

Efter att ha gett en grundläggande bild av medielogik och nyhetsvärderingskriterier kopplar vi nu dessa begrepp till samhällsproblem och kriser, vilket är relevant för att förstå mediernas rapportering om studentbostadsmarknaden.

Nord & Strömbäck (2005) skriver att nyhetsurvalet formas i ett samspel mellan medierna och deras omgivning, vilket påverkas av både interna och externa faktorer. Källorna till nyheterna har intresse av att vissa nyheter sprids, publiken har förväntningar, och journalister och redaktörer gör sina bedömningar av vad som är nyheter. Journalister kan bara välja nyheter de känner till, och källor är aktivt engagerade i att både sälja in och dölja nyheter (Altheide, 1974, i Strömbäck 2005).

Nord & Strömbäck (2005) menar att hot eller risker som antas locka läsare får stort utrymme i medierna, medan mindre sensationella hot ignoreras. Mediernas val av vad som uppmärksammas kan få betydande konsekvenser för verklighetsuppfattning, opinion, riskbedömningar och beteenden. Samtidigt är det en utopi att tro att medier speglar verkligheten objektivt och absolut (Gulati, Just & Cigler 2004; Hvitfelt 1989; Tuchman 1978).

3.2 Rädslans diskurs och paradoxer vad gäller att porträttera kriser

Kriser produceras huvudsakligen i medierna och nyhetsjournalistiken om kriser utgår ofta från en dramaturgi spelas av ögonvittnen, experter, ansvariga och allmänheten. Ofta kretsar kriserna kring ett politiskt eller samhälleligt misslyckande och dess konsekvenser. Skandaler kan utvecklas till kriser där frågan om ansvarsutkrävande står i centrum. Om nyheter på detta sätt beskrivs som dramatiska kriser får de nästan uteslutande stor plats i medierna. Vidare är det rimligt att mediernas fokus på krisberättelser också får betydelse för vad medborgarna uppfattar som kriser (Nord & Strömbäck, 2005).

Vad gäller mediernas roll vid kriser har forskning även pekat ut en motsättning. Likt andra samhälleliga institutioner är medierna beroende av social stabilitet och hotade av samhälleliga omvälvningar. Samtidigt är mediernas nyhetsförmedling beroende av kriser medan normalitet snarare beskrivs som ett hot. Det normala har inte ett lika högt nyhetsvärde och det uppkommer som en följd

en paradox gällande mediernas arbetssätt, enligt de kanadensiska medieforskarna Marc Raboy och Bernard Dagenais:

“Tendensen är därför att medierna försöker finna kriser där de inte existerar, och döljer förändringskrafter som hotar mediernas särställning och befästa sociala förhållanden i allmänhet. Paradoxalt nog ger medierna större uppmärksamhet åt konstruerade kriser än åt kriser som kan sägas föreligga i verkligheten. (Raboy & Dagenais red. 1992:4, författarnas översättning)”

Citatet ovan illustrerar tendensen att finna kriser där de inte existerar och döljer krafter som hotar mediernas ställning och befästa sociala förhållanden. Paradoxalt nog ger medierna mer uppmärksamhet åt konstruerade kriser än så kallade verkliga kriser, eftersom de liksom andra samhällsliga institutioner har ett behov av stabilitet och hyser skepsis mot förändringar men också har ett professionellt intresse av att skildra kriser och avvikelser från normalitet. Följden blir därmed att medier söker fiktiva kriser som inte hotar den egna maktställningen, och mediekällor kan därmed med fördel konstruera och förstora kriser och föra ut dem via medier (Raboy & Dagenais 1992, i Nord & Strömbäck 2005).

Denna utgångspunkt som de kanadensiska forskarna delar har enligt Nord och Strömbäck (2005) lyfts av flera andra forskare, om än med modifieringar. Altheide menar istället att medierna skapar en “rädslans diskurs” som bygger på att världen är hotfull och farlig, medan andra forskare menar att konsekvensen blir “mean world syndrome”, där man överskattar hur ond och hotfull världen är. Vidare har kriser och negativa nyheter blivit ett stående inslag i medier och drar publikens intresse, oavsett om det ger människor en mer svart syn på samhället eller inte.

3.3 Långsamt brinnande kriser och studentbostadsmarknadens unika situation

Tidigare i studien beskrevs studentbostadsmarknaden till en långsamt brinnande kris med hänvisning till en tidigare uppsats. Enligt Hart & Boin (2001) utvecklas en långsamt brinnande kris över en längre tidsperiod och kan ha en långsiktig påverkan på samhället. För att se detta i ljuset av studentbostadsmarknaden kan man argumentera att krisen inte är påtaglig idag men att det snarare finns efterverkningar av hur marknaden har varit tidigare. Vidare beskrivs att kriserna ofta involverar komplexa politiska och ekonomiska frågor (Hart & Boin, 2001). I fallet med studentbostäder kan detta hänvisas till den komplexa marknaden som påverkas av flera olika faktorer, exempelvis lärosätens strategier, politiska direktiv och hur orter utvecklas. Utöver detta anses problemet inte vara akut som exempelvis en naturkatastrof och det är på samma sätt inte enkelt att mobilisera åtgärder för att lösa problemet, det finns ofta en brist på politisk vilja och problemet kan nedprioriteras. Avslutningsvis kan offentligheten välja att helt frånga hur de ser på problemet.

Samtidigt som man kan se studentbostadskrisen som en långsamt brinnande kris bör man poängtera att det inte är själva studentbostadsbristen som idag utgör krisen utan snarare de andra frågorna som har lyfts och det faktum att den närliggande vanliga bostadsmarknaden har stora utmaningar, kopplat till att även studentbostadsföretag har svårt att sätta spaden i marken på grund av exempelvis ekonomiska förutsättningar. Problemen är också lokala och kan bero på såväl underskott som överskott (Studentbostadsföretagen, 2023).

När man vidare tittar på hur medier rapporterar om studentbostadsbrist är det viktigt att poängtera att rapporteringen om bristen är knuten till en särskilt tidpunkt på året, nämligen vid terminsstarter, då

allra flesta påbörjar sina studier och flyttar till orten de ska studera (Studentbostadsföretagen, 2023). Det är under denna period som studentbostadsbristen blir verklighet på flera orter. Längre in på terminerna kan krisen i stället få ett annat ansikte och då i stället som vakanser för studentbostadsföretagen. Det här gör problemet extra delikat att förstå. Det här väcker även ytterligare frågor? Ska man tala om en studentbostadskris när det samtidigt efterfrågan möts och även vakanser uppstår under andra delar av året? Oavsett vad krisen idag innebär är det viktigt att förstå, utifrån tidigare argumentation, att den på studentbostadsmarknaden har fått ett nytt ansikte. Den kan fortfarande beskrivas som en långsamt brinnande kris, eftersom den har en stor betydelse för många människor och befinner sig i ett läge präglad av svåra utmaningar (Hart & Boin, 2001).

Vidare går det att argumentera för att man kan hitta beröringspunkter mellan medierapporteringen om studentbostadsbristen kopplat till Nord & Strömbäcks (2005) samt Hvitfelts (2003) syn nyhetsvärdering och kriser kopplat till verklighetsuppfattning, se avsnitt 3.1.4, där en missvisande bild kan uppkomma genom att kriser konstrueras eller förstärks. Som tidigare nämnts handlar nyhetsvärdering delvis även om hur olika ämnen prioriteras beroende på hur intressant och aktuellt det är för publiken. Om medierapporteringen fokuserar på krisen under en viss period kan det eventuellt påverka verkligheten av hur situationen ser ut över hela året.

3.4 Problemen rörande negativa nyheter och konstruktiv journalistik som en väg framåt

Utöver att kategorisera nyheter efter medielogiker och nyhetsvärderingsprinciper finns det även anledning att undersöka graden av negativa nyheter och att profilera nyheter som problem eller kriser, något som verkar vara vanligt förekommande när det gäller såväl studentbostäder som andra ämnen. Vad gäller negativiteten argumenterar Overgaard (2021) att dessa nyheter med råge väger ut positiva, något som delvis kan förklaras med journalisters roll som samhällets "watchdog" där plikten är att lyfta problem som inte får tillräckligt med uppmärksamhet. Vidare finns det andra argument för att negativa nyheter förekommer mer, eftersom människor rent psykologiskt tenderar att ge mer uppmärksamhet till negativa nyheter med hänvisning till evolutionsteori som menar att vi är "programmerade" att uppmärksamma hot för att öka våra chanser att överleva. Även om just watchdog-aspekten är en viktig del i journalistiken, har det gett en mer pessimistisk bild av samhället som följd att allt fler undviker nyheter idag. De senaste framstegen inom forskningen visar nyheternas genomgripande negativitet leder till att människor undviker nyheter. Forskningsresultat från en undersökning som täckte 38 länder visade att ungefär en tredjedel undviker nyheter "ofta" eller "ibland", antingen eftersom nyheterna får dem att känna sig nedstämda eller maktlösa eller för att de in litar på nyhetsmedierna (Newman et al, 2019, i Overgaard, 2021).

Som en följd av en oro över de negativa tendensernas påverkan på allmänhetens har vissa redaktioner vänt sig till en ny journalistisk ansats vid namn *konstruktiv journalistik* som innebär att man tillämpar positiva psykologi på nyhetsarbetet samtidigt som man håller sig till journalistikens kärnfunktioner. Detta kan implementeras antingen genom att fokusera på vilken information som inkluderas i nyhetsberättelser eller hur informationen presenteras. Konstruktiv journalist har framträtt parallellt med *lösningjournalistik*, som fokuserar på att rapportera om samhällsproblem men även rapportera kring vad som görs eller kan göras för att lindra dem. Vissa menar att detta kan öka nyhetsrapporteringens noggrannhet och bidra till positiv samhällsförändring. Det ska nämnas att all lösningjournalistik är konstruktiv journalistik, men inte vice versa. Ett exempel på detta är när en

nyhetsartikel använder positivt språk, vilket kan kopplas till konstruktiv journalistik samtidigt som artikeln inte nödvändigtvis behöver vara lösningsorienterad (Newman et al, 2019, i Overgaard, 2021).

Den konstruktiva journalistiken har fått positiva reaktioner men också mötts av en del kritik. Vissa journalister har uttryckt oro över att det positiva fokuset kan underminera förmågan att realistiskt skildra obehagliga och aktuella händelser. Dock är många förespråkare medvetna om kritiken och betonar att konstruktivitet inte utesluter att vara kritisk eller hård i tonläget. Samtidigt befinner sig konstruktiv journalistik i spänning med journalistiska normer som distans och objektivitet. I en studie genomförd av Overgaard (2021) visar det sig att konstruktivt nyhetsinnehåll jämfört med negativt innehåll kan förstärka positiva känslor, själv effektivitet och förtroende för nyheter. Något som tidigare studier har varit motstridiga kring. Vidare antyder resultatet att nyhetsindustrins kris vad gäller trovärdighet kan förvärras av negativa nyheter. Studien var dock begränsad till nyhetsinnehåll på sociala medier och kan därmed inte borge för samma resultat när det gäller vanliga nyhetsartiklar.

För att summera det teoretiska ramverket kan vi se att medielogik och nyhetsvärdering spelar en central roll i hur nyheter väljs ut och presenteras utifrån publikens intresse men också vad man anser är viktigt för dem att veta, vilket kan underlätta för att förstå varför mediebevakningen av som studentbostadsmarknaden och andra komplexa samhällsproblem ser ut som de gör. Här har vi även utforskat att nyheter generellt sätt får ett negativt fokus samt fenomenet att kriser dramatiserar och vidare diskuterat hur studentbostadsmarknaden kan ses som en långsamt brinnande kris. Samtliga blir därmed egna aspekter som fungerar jämsides varandra och hjälper oss att förstå hur utmaningar för medierapportering att beskriva verkligheten och undersöka glappet mellan upplevd och faktiskt verklighet, med studentbostadsfrågor som fallstudieobjekt.

4.0 Tidigare forskning

Avsnitt fokuserar på att tydligare definiera komplexa samhällsproblem och samhällsföreteelser som kan knytas an till tidigare syfte och resonemang vad gäller studentbostäder och komplexa samhällsproblem samt journalistikens utmaningar med att porträttera verkligheten. Något som undersöks djupare här är hur även källorna till nyheterna påverkas av medias arbetssätt. Detta kommer till uttryck och blir ett problem i förhållande till såväl forskningskommunikation i bred bemärkelse, men också kommunikation gällande klimatet och bostadsmarknaden.

4.1 Så påverkas mediernas källor av medielogiken – utmaningarna med att nå ut med forskningskommunikation

En ytterlighet avseende utmaningarna nyhetsmedier har när det gäller att skildra komplexa samhällsproblem är forskningskommunikation. Bub et al. (2009) skriver att vetenskapskommunikationen delvis styrs av antaganden om att okunnighet ligger till grund för allmänhetens motstånd mot vetenskap. Här finns ett antagande att om allmänheten skulle förstå vetenskaplig fakta, skulle de även dela experternas syn. Därför riktas initiativ mot att anpassa kommunikationen för att kunskapsluckorna och formatet anpassas till exempelvis populärvetenskap, TV-dokumentärer, bloggar och vetenskapliga webbplatser. Det har även uppstått en modell för offentlig engagemang som betonar dialog mellan olika intressenter. Detta görs bland annat genom konsensuskonferenser, vetenskapskaféer och

Under ovan beskrivna premisser fokuserar publiken på vissa aspekter av en vetenskapsdebatt beroende på hur debatten är inramad. Vetenskapskommunikationen blir alltmer medveten om att forskningen behöver anpassas för att nå ut till allmänheten, och anpassningen drivs av fingertoppskänsla och kan nästan ses som en konstform. Samtidigt som det kan göras träffsäkra anpassningar som ger forskningen genomslag, finns det också fall där forskningsresultat överdrivs. Det har exempelvis förekommit löften om snabba framsteg om stamcells forskning, vilket sedan skadat allmänhetens förtroende (Bub et al, 2009).

Vidare kan medier, som formar såväl allmänhetens uppfattningar som policydiskussionen, öka förvrängningen. Medier tenderar att överdriva framsteg och i sin tur skapa orealistiska förväntningar. Vad gäller forskningskommunikationen kan media, forskare och andra intressenter tillsammans skapa en slags "hypecykel" som drivs av institutionella och kommersiella intressen. Forskare och journalister tolkar även ofta forskningsprocessen olika. Vetenskapliga artiklar är kvantitativa, medan medieartiklar bygger på personliga berättelser för att engagera en bredare publik. Internet förändrar vetenskapskommunikationen genom att erbjuda direktlänkar och kommentarsektioner som tillåter läsare att omedelbart korrigera information. Vetenskapsbloggar skapar dialog och granskar falska påståenden, vilket gör dem viktiga för journalister (Bub et al, 2009).

För att se denna problematik i ljuset av medier och studentbostäder kan man förvänta sig att det källor till nyheter om studentbostadsmarknaden också behöver anpassa sin kommunikation för att nå ut till publiken, vilket kan resultera i ett glapp mellan hur situationen är och verkligheten ser ut. Det blir också viktigt att betona balansen mellan trovärdighet och att engagera publiken. En balanserad och faktabaserad forskning är avgörande för att minska glappet (Bub et al, 2009).

4.2 Bostadsmarknaden som ett komplext och elitstyrd fält

Ovan avsnitt lyfte fram olika problemområden kopplat till mediers porträttering av verkligheten, nyhetsvärdering och hur detta kommer till uttryck när det gäller samhällsproblem och kriser. Men finns det exempel på detta i mer närliggande fält som bostadsmarknaden och porträtteringen av studentbostäder? I Sverige finns det inte mycket forskning på detta område. Däremot finns det exempel del att ta hjälp av när man lyfter blicken till utanför Norden.

När nyhetsmedier ska beskriva komplexa ämnen som bostadsmarknad och bostadspolitik uppstår utmaningar. Detta kan exemplifieras av Heslop & Ormerod (2019) som beskriver att mediebilderna av den engelska bostadsmarknaden förstärker en London-centrerad syn på bostadskrisen och på så vis suddar ut olika geografier av krisen. Författarna hänvisar även till Labourpartiets politik om en nationell bostadskris som drivs av överkomlighet och för få hem, istället för att förankras i norra Englands utmaningar som ser annorlunda ut. Det nämns vidare en acceptans om att bostadsmarknaden är dysfunktionell även om synen på statligt ingripande skiljer sig åt. Regeringen driver vidare arbetet "Fixing our broken market" där bostadsmarknaden behandlas som ett symptom av en orolig marknad vilket kopplar loss förståelsen av olika strukturella förhållanden. När bostadskrisen förenklas till ett av "urval" av en eller två frågor misslyckas såväl medier som politiska partier att skapa redogörelse för att hantera komplexiteten i den engelska bostadsmarknaden och dess geografiska skillnader.

Vidare skriver Heslop & Ormerod (2019) att både höger- och vänsterinriktade tidningar är lika benägna att använda termen "bostadskris" och flera artiklar använder sensationellt språk som "epic scale" för att cementera en bild av en överhängande katastrof kring bostadspolitiken och den dramatiserade retoriken förväntas filtreras in i det allmänna medvetandet (Ricoeur, 1984, i Heslop & Ormerod, 2019). Det går att argumentera för att detta återfinns i svenska medier och kan kopplas an till dramatisering, som sker både i nyhetsvärderingen men också uttalanden från politiker och andra källor som vill nå ut i mediebruset.

Det finns även forskning rörande bostadsmarknaden som visar hur politiska och ekonomiska aktörer påverkar nyhetsvärderingen. Mercille (2013) skriver om bostadsbubblan i Irland 2007, där följden blev stor ekonomisk oro. Mercille menar att mediernas påverkan på krisen tidigare hade fått lite uppmärksamhet och analyserade därför hur medier beskrev bostadsbubblan före och efter krisen. Det visade sig att före krisen publicerade medierna relativt få berättelser om bubblan och många berättelser avfärdades som domedagsprofetior eller så var berättelserna vaga gällande bubblans existens. Likt den Irländska regeringen menade medierna att marknaden var på en nedåtgående bana när fastighetspriserna började falla. Detta anser Mercille (2013) berodde på att såväl nyhetsföretag och Irlands politiska ekonomi i bred bemärkelse var ansluten till den växande bubblan och det var därmed på kort sikt inte fördelaktigt att varna om den. Detta gav som tidigare nämnt långtgående konsekvenser när bubblans sprack, men i det aktuella falla vägde en strävan efter omedelbara politiska och ekonomiska vinster tyngre än långsiktiga överväganden, och konsekvenserna drabbade främst de vanliga medborgarna och inte de med makt att påverka medierna.

4.3 Studentbostadskrisen under 2010-2011

Med namnet *Krisen som aldrig ville ta slut* genomförde Becker och Carlsson (2013) en kvantitativ studie som kartlägger hur svensk lokalpress rapporterar om studentbostadsbristen åren 2010-2011. Urvalet bestod av tre lokaltidningar som representerar städer med stor bostadsbrist.

Resultatet visade bland annat hur medierapporteringen varierade över året och att publiceringen var som mest omfattande under hösten, vid terminsstart. Däremot var det inte lika många artiklar rörande krisen under vårens terminsstart, vilket förklarades med att lika många studenter inte påbörjar sina studier under våren som hösten. Studien visade även att publiceringsgraden är ganska likvärdig övriga månader, vilket antyder att krisen närvaro är konstant även om fokuset förändras över tid. Detta följer teorier om *agenda setting* och *agenda building*, där mediernas agendor är flexibla och påverkbara. När bostadskrisen inte är i fokus tar andra ämnen dess plats högre upp på agendan, något som illustrerar mediernas förmåga att forma medborgarnas prioriteringar (McCombs 2006, i Becker & Carlsson, 2013). Resultatet visade vidare att den politiska sfären – riksdag, regering och kommun – oftast pekas ut som ansvarig för att krisen ser ut som den gör samt att debatten kretsar kring vem som bär ansvaret samt ekonomiska lösningsförslag.

Studien var relevant åren den genomfördes då författarna menade att det inte fanns tidigare analyser av medier i relation till bostadsbrist, och uppsatsen är en bra utgångspunkt för att undersöka medier i relation till studentbostaden idag. Dock undersökte Becker & Carlsson (2013) mediebevakningen utifrån läget 2010-2011, en tid då det inte hade byggts lika mycket och läget på såväl vanliga bostads- som studentbostadsmarknaden såg annorlunda ut. Idag behöver samhällsproblemet eller "krisen" ses ur ett annat ljus, med avstamp i den komplexa bild som råder idag. Vidare är studien kvantitativ och bilden kan kompletteras med andra metoder för att skapa en mer fördjupad bild av hur medier rapporterar kring samhällsproblem med specifikt fokus på studentbostaden.

4.4 Målgruppen "unga" och deras syn på verkligheten

Vilka är det som egentligen kan påverkas av mediebilden? Egentligen kan vem som helst vara "nybörjarstudent" men oftast är det unga någonstans mellan åldrar 19-24. det är även denna grupp som Ungdomsbarometern tillfrågar i sin enkätundersökning som visade att en fjärdedel av presumtiva studenter väljer bort studieorter på grund av bostadsbrist (Ungdomsbarometern, 2024).

Ungdomsbarometern lyfter även några insikter om gruppen "unga" i en den nyligen släppta rapporten *Unga i västsverige* (2024). I rapporten står det att kriser och negativa nyheter har varit en konstant del av ungas vardag. En pandemi har svept över världen och flera krig har utbrutit samtidigt som en våldsvåg, kriminalitet och ekonomisk lågkonjunktur. Även förtroendet för riksdag, regering och politiska partier är lågt, vilket anses spegla en upplevelse av att det inte görs tillräckligt för att möta utmaningarna samhället står inför. Sett i ljuset av mediernas strategi att fokusera på negativa nyheter, vilket diskuteras mer under teoridelen parallellt med alla stora problem som sker i världens, går det att argumentera för att mediernas arbetssätt blir problematiskt och kan underminera ungas syn på samhället.

Samtidigt som vi utifrån tidigare resonemang i studien kan argumentera för att ungas bild av verkligheten kan påverkas av medier, behöver vi nämna att verklighetsbilden påverkas av en mängd faktorer och att medier aldrig på egen hand är styrande (Strömbäck, 2015).

4.5 Sammanfattning

Den tidigare forskningen ger ytterligare dimensioner och fall som även går att koppla till den teoretiska utgångspunkten samt syftet med studien. Här har vi belyst hur mediernas rapportering av komplexa samhällsproblem, som bostadsmarknaden, påverkas av journalistiska roller och hur medier

arbetar internt. Vi berör även balansen mellan trovärdighet och engagemang vilket också kan förstås i relation till vad som är intressant för publiken och vad publiken bör veta. Den tidigare forskningen ger därmed utökad förståelse för hur vi kan använda de tidigare presenterade teorierna och förstå mekanismer som ligger bakom att det uppstår ett glapp mellan mediebilden och verkligheten.

5.0 Metod & material

Här presenteras studiens metod, analysverktyg och materialet som resultatanalysen bygger på. För att svara på studiens syfte och frågeställningar kommer en kombination av kvantitativ och kvalitativ metod att användas.

Medan en kvantitativ innehållsanalys är utmärkt när det gäller att mäta frekvens och utrymme, vad det är som förekommer och hur ofta det sker, har den kvalitativa ansatsen fördelen att den möjliggör att undersöka meningsbärande processer, där utgångspunkten är att aktörer agerar gentemot varandra, eller gentemot objekt eller fenomen utifrån den mening de har för varandra (Esaiasson et al, 2017). Vidare kan man djupare förstå vad som är meningsbärande, vad något betyder. Esaiasson et al. (2017) ger exemplet *flyktningkris* vilket inte är ett givet begrepp, det behöver redas ut för vem krisen är och vad den faktiskt innebär. Här menar författarna att mening inte är individuell utan social och skapad i interaktioner som delas av aktörer.

Elliot (2022) skriver att en metodkombination är ett bra tillvägagångssätt för att bidra med olika perspektiv och på så vis bidra med mer kunskap. Samtidigt lyfter författaren att en metodkombination kan vara utmanande utifrån tidsramen för uppsatsskrivande. Ett bra tillvägagångssätt blir därför att begränsa den ena delundersökningen och låta den vara den primära metoden för att svara på empirin, syftet och frågeställningarna.

Utifrån ovan beskrivning är min bedömning att både syfte och frågeställningarna kan besvaras mer uttömmande med hjälp av en kvalitativ metod. Den hjälper oss att undersöka både hur olika aktörer ser på studentboendet, men också hur vi kan förstå studentbostadsmarknaden exempelvis i förhållande till oro och olika sorters kriser. Den kvalitativa metoden bör vidare ge ett bättre underlag för en mer fördjupad och nyanserad analys och diskussion. Avslutningsvis är tidigare studier av studentbostadsmarknaden av kvantitativ sort, och den kvalitativa innehållsanalysen kan ur det hänseendet ses som en forskningslucka när man syftar till själva fallstudieobjektet (Esaiasson et al, 2017).

Även om mer tid och fokus läggs på den kvalitativa innehållsanalysen, ska det nämnas att den kvantitativa delen fungerar som ett bra komplement. Den möjliggör exempelvis att mäta frekvens av nyheter och en enklare kategorisering som visar när nyheterna publiceras, hur mediebevakning sker geografiskt och huruvida övervägande artiklar är positiva, negativa eller neutrala. Den kvantitativa delen har även en viktig funktion eftersom den planeras utgöra en brygga till den kvalitativa delen vad gäller urval och sedan diskussion. Genom den kvantitativa innehållsanalysen kartläggs materialet av nyheter och utifrån detta görs sedan ett målstyrt urval som utgör analysenheterna för den kvalitativa delen. Nedan följer en mer genomgående förklaring av hur respektive innehållsanalys utförs (Esaiasson et al, 2017).

5.1 Kvantitativ innehållsanalys

Elliot (2022) skriver att den kvantitativa delen utförs genom att konstruera ett kodschema som ställs till texterna som ingår i urvalet. En betydelsefull skillnad gällande denna process jämfört med enkätundersökning är att individen inte är analysenheten, utan utföraren väljer själv vad som är analysenheter. När man väljer analysenheter kan man vidare fokusera på ett helt nyhetsinslag eller delar av det. En annan viktig poäng är att de utvalda variablerna tydligt behöver definieras för att

läsaren ska kunna förstå studien och vidare för att studien ska kunna generaliseras. Båda dessa aspekter tas i beaktning, samtidigt som det ska nämnas att den kvantitativa analysen utgör ett mindre delmoment i studien jämfört med den kvalitativa ansatsen.

5.1.2 Urval

Här beskrivs urvalet av medier som kommer att undersökas och de avgränsningar som sker i urvalet. Urvalet är en totaltäckande insamling av SVT Nyheters lokala nyheter som publicerats perioden 1 maj 2023 - 1 maj 2024, se bilaga 9.1.

Urvalet av SVT Nyheter grundar sig i att deras utbud av lokala nyheter efter några initiala sökningar visade sig vara mer omfattande ha större geografisk spridning än exempelvis TV4:s webbnyheter eller dagspress som DN och SvD. Kopplat till detta blir det viktigt att återigen nämna att den kvantitativa analysen utgör den mindre delundersökningen och det blir svårt att utifrån tidsramen även inkludera olika dagstidningar eller mer kommersiellt inriktade aktörer.

Ett annat argument som talar för att avgränsa SVT:s lokala nyheter är att resultaten i viss utsträckning kan generaliseras till andra delar av medieutbudet som är public service. Även om formatet är en viktig aspekt kan man förvänta sig att de fynd som görs i den kvantitativa delen förmodligen går att återfinna i SRs lokala nyheter, åtminstone i bättre utsträckning än om du jämför olika morgontidningar, vilka kan skilja sig när det gäller exempelvis politisk inriktning på redaktionerna. SVT Nyheter ingår i Förvaltningsstiftelsen för SVT, SR och UR vilket innebär att SR och SVT drivs under samma paraply och har samma övergripande villkor för att driva verksamheten (Förvaltningsstiftelsen, 2023). I bred bemärkelse ska programverksamheten präglas av demokratiska grundidéer, principen om människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Public service har också som uppdrag att nå ut till alla Sveriges medborgare, och sätter därför ett större fokus på bredare rapportering än andra medier som exempelvis dagspress (Förvaltningsstiftelsen, 2023). Detta blir ett argument för varför public service rapporterar mer om mindre synliga samhällsproblem, som studentbostadsmarknaden.

Att studien utgår från just lokala nyheter beror på att nyheter som gäller studentbostadsmarknaden förekommer i högre utsträckning här jämfört med rikstäckande nyheter. Samtidigt ska det nämnas att nyheterna kan se olika ut beroende på som studieorternas specifika förutsättningar vad gäller bostad. Trots det förväntas det finnas beröringspunkter som skrider över geografiska gränser vad gäller hur nyheterna framställs, kopplat till syfte och teori som nyhetsvärdering och medielogik.

Avslutningsvis väljs webbnyheter, vars utbud också når ut via nyhetsappar (Svenskarna och internet 2023), eftersom det dels är ett tacksamt medium när det gäller distributionen av nyheter: allt finns tillgängligt att söka efter på webben, dels är webbnyheter mer anpassat efter dagens kommunikation jämfört med flera andra kanaler, som vanligt TV-tittande eller radio (Svenskarna och internet, 2023). Formatet är mer anpassat efter de unga generationer och deras föräldrar som i allt högre utsträckning konsumerar nyheter via webben och appar idag (Svenskarna och internet, 2023). Man kan argumentera för att sociala medier skulle vara närmare målgruppen, men utbudet av SVTs sociala medie-nyheter som berör studentbostäder är väldigt skalt, samtidigt kan andra målgrupper som i sin tur påverkar diskursen söka sig till det mer traditionella medieutbudet, vilket webbnyheter kan ses som idag (Svenskarna och internet 2023).

5.1.3 Analysenheter & variabler

Syftet med den kvantitativa ansatsen är först och främst att avgöra frekvensen av nyheterna som berör studentbostadsmarknaden och studentbostaden. För att göra det används sökorden *studentbostad/studentbostäder* eller *studentlägenhet/studentlägenheter*. Nyheterna som framkommit efter sökning fördelas sedan på den lokala orten som nyheten publicerats på och tiden de publiceras.

Vad gäller just tidsramen syftar studien till att undersöka hur frekvensen ser ut idag, men också hur den förändras utifrån olika tider på året. Detta innebär att insamlandet utgår från tidsperioden, maj 2024, då studien också utförs, och ett år tillbaka i tiden, till maj 2023. Samtliga av artiklarna som innehåller sökordet används sedan till den kvantitativa resultatanalysen.

Förutom frekvens har den kvantitativa studien som syfte att kategorisera nyheterna i termer av *positivt*, *negativt* eller *neutralt*. Detta eftersom det knyter an till frågeställningarna om hur studentbostaden och studentlägenheterna beskrivs och kan svara på om utbudet är övervägande negativt, vilket kopplar an till teorin om negativa nyheter men och “mean world syndrome” som i sin tur kan kopplas an till den tredje frågeställningen som berör ungas oro. För att undersöka detta görs en analys av varje artikels rubrik och ingress, hur dessa är formulerade blir sedan styrande för att avgöra hur nyheten bör kategoriseras. Att analysera hela artikeln anses vara för tidskrävande och en kombination av rubriksättning och ingress anses vara tillräckligt för att avgöra textens huvuddrag. Läs mer om kodningen och analysenheterna i bilagorna 9.1 och 9.2.

5.2 Kvalitativ analys – Kritisk diskursanalys

Som tidigare nämnt är den kvalitativa innehållsanalysen lejonparten av studiens resultat och analys. Denna undersökning använder kritisk diskursanalys, som kommer att användas för att besvara studiens syfte och frågeställningar samt koppla resultatanalysen och diskussionen till empirin.

Diskursiva praktiker omfattar både produktion och konsumtion av texter. En tidningsartikel skapas av en journalist som, vare sig det är medvetet eller omedvetet, påverkar innehållet baserat på sin egen bakgrund och förståelse av ämnet. Denna artikel konsumeras sedan av läsaren, som tolkar innehållet utifrån sin egen bakgrund. En viktig aspekt av att analysera diskursiva praktiker är dock att undersöka den implicita relationen mellan producenten och konsumenten. Journalisten, som producent, skapar sin artikel inom ramen för existerande strukturer, genrer och diskurser. Dessa är redan bekanta för konsumenten, som använder dem för att ge struktur och mening åt texten (Berglez, 2019).

Den sociokulturella praktiken beskriver hur den diskursiva praktiken — det vill säga produktionen och konsumtionen av texter — är en del av större samhälls- och språkstrukturer. Detta innebär att en text inte bara förstås genom språkets regler utan också att konsumentens tolkning av texten sannolikt liknar andra personers tolkningar inom samma samhälle, eftersom dessa tolkningar ofta bygger på gemensamma ideologier (Berglez, 2019).

5.2.1 Analysredskap

I analysen av det undersökta materialet används ett analysverktyg baserat på Berglez (2019), som innehåller relevanta analysdimensioner för att identifiera och undersöka de mediediskurser som omger en specifik händelse eller ett fenomen. Dessa dimensioner är inspirerade av Faircloughs modell för kritisk diskursanalys men har specificerats ytterligare i detta analysverktyg till åtta konkreta

analysdimensioner. Varje dimension åtföljs av praktiska exempel på hur de kan tillämpas i analysarbetet med de enskilda medietextarna.

För att svara på syftet kommer analyschemat att anpassas, eftersom vissa av delarna i Berglez analyschema anses mindre relevanta för att svara på en viss del frågeställningarna kommer dess att väljas bort. Detta gäller *intertextuella relationer* och *ideologier i en historiska kontext* vilka är relevanta genom att undersöka hur medier har rapporterat tidigare, men samtidigt är det svårt att hitta tidigare exempel som är effektiva att jämföra med. Studien fokuserar främst att undersöka hur det ser ut idag, och den historiska kontexten angående studentbostadsmarknadens tidigare befattning förutom det som redan kartlagts anses inte vara särskilt intressant. Hur studentbostadsmarknaden har utvecklats kommer att diskuteras vidare i analysen, men det betyder inte att varje artikel behöver sättas i historisk kontext.

Nedan är de delarna av analyschemat som antas nödvändiga för att genomföra analysen.

Mikro- och makroteman

Kritisk diskursanalys utgår från att texter är hierarkiska där olika saker får mer eller mindre uppmärksamhet (Berglez, 2019). En sådan utgångspunkt är utmärkt för att undersöka komplexa samhällsproblem, detta eftersom det möjliggör att diskutera faktorer av nyhetsartikeln som inte kommit med och varför det inte har gjort det.

Berglez (2019) skriver att makro berör textens tematiska egenskaper, alltså hur vissa teman hamnar högst upp medan mikro berör hur hierarkin har ordnats i text. Gällande makro kan man fråga sig hur relationen mellan textens huvudtema och delteman förhåller sig. Huvudtemat är ofta rubriker, underrubriker eller ingresser där textens mest relevanta inslag formuleras i komprimerat. Berglez (2019) exemplifierar att en artikel kan handla om rån, medan deltemat blir den psykiska upplevelsen.

När det i stället gäller mikrostrukturella handlar det om hur makrodetaljerna förverkligas i detalj genom koherens (Van Dijk, 1980, i Berglez, 2019). Global koherens syftar till hur all makro förverkligas genom mindre textpartier som hänger ihop logiskt i texten, exempelvis genom påståenden och beskrivningar eller argumentation. Koherensen finns i texten men enbart genom att genom att läsaren själv fyller i textluckor. Textens mening är därmed en kombination av de empiriskt observerbara och uppenbara betydelseerna i texten och koherensluckorna, vilket är det som läsaren redan vet och kan fylla i själv.

Ideologi

Ideologi används för att undersöka om subjektiva perspektiv framträder som objektiva och på vilket sätt de gör så. Hur kan detta sedan ses i relation till exempelvis det sociokulturella? Här kan man även identifiera motdiskurser, eftersom en text ofta innehåller flera ideologier (Berglez, 2019).

Diskursiva strategier

Diskursiva strategier hör samman med ideologi och behandlar hur aktörer legitimerar ideologiska perspektiv. Den primära aktören är den som har skapat texten och en central diskursiv strategi är här att producera texten så att en viss idé eller handling lyfts fram på bekostnad av något annat. Detta kan identifieras i förhållande till makroanalys, där man bland annat undersöker rubrik- och ingress. Viktigt blir här att sedan skilja på producentens avsikter med de aktörer som förekommer i texten, som också kan försöka påverka läsaren (Berglez, 2019).

Diskursiva strategier kan också bli användbara för att undersöka glappet mellan verklighet och medierapportering, genom att undersöka vilka idéer som framträder mest och ställa i förhållande till hur de kan påverka läsaren. Det ska nämnas att läsarna inte behöver vara just gruppen “unga” utan snarare kan vara närstående som i sin tur påverkas gruppen (Berglez, 2019).

Fördjupning av aktörer

Här analyseras hur aktörerna konstrueras. Är det en person eller flera i grupp som presenteras och vad är personen eller gruppens ideologiska roll? Machin & Mayer (2012, i Berglez 2019) menar att man kan fokusera på tre aspekter:

Personifiering/kontra avpersonifiering: Här undersöks hur personorienterad beskrivningen av aktören eller aktörerna är, lyfts den specifika personen fram i bra ljus eller är det snarare riktat till större sammanhang?

Individualisering kontra kollektivering: Här behandlas om aktörer beskrivs som ensamma eller en del av ett kollektiv: Berglez (2019) ger ett exempel:

“Jämför ‘Missbrukarna Daniel och Anna drogade sig själva till döds’ med Anna och Daniel, två offer för en missbrukarkultur.”

Specificering kontra avspecificering: Ger man specifika attribut eller egenskaper till individer? Här kan man exempelvis beskriva att en muslimsk kvinna riktar kritik mot polisen eller enbart att en kvinna riktar kritik mot polisen.

Språk i detalj

Här studeras språket, enligt Berglez (2019) kan man först och främst undersöka de lexikala valen:

“Anders Olsson anser att man inte bör oroa sig för en bostadsbubbla

Anders Olsson, professor i ekonomi, anser att man inte bör oroa sig för en bostadsbubbla”

Berglez (2019) menar här att valet att ta med eller inte ta med en titel påverkar tyngden i argumentet om man bör oroa sig för en bostadsbubbla eller inte. Detta eftersom Anders i det senare exemplet framstår som en expert. Här behöver man tänka på *närvaro* och *frånvaro* av ordval och varför orden har valts. Man kan även analysera hela meningar och inte bara enskilda ord, utifrån samma princip.

Material

Syftet med denna studie är att undersöka nyhetsmediers utmaningar med att spegla verkligheten vad gäller mindre välbevakade samhällsproblem, med studentbostadsmarknaden som fallstudieobjekt. Det finns tre frågeställningar som används för att besvara syftet. Den första frågeställningen berör *studentbostadsbristen*, den andra berör hur *studentboendet* och den tredje undersöker medierapporteringen om studentbostäder kopplat till *ungas oro*.

5.2.2 Urval

Urvalet till den kvalitativa forskningen baseras på materialet som behandlas i den kvantitativa studien. Genom att titta på artiklarna som genererats från den kvantitativa undersökningen väljs totalt 8 artiklar ut för att analyseras efter Berglez analyschema (2019). Urvalet speglar det totalövertäckande

materialet vad gäller spridning över året men också antalet negativa, positiva och neutrala artiklar. Detta gör urvalet till ett såväl strategiskt som målinriktat urval (Esaïasson et al, 2017). Urvalet av artiklar presenteras i slutet av det kvalitativa avsnittet 6.1.2.

5.7 Generaliseringsanspråk

Man kan argumentera för att generaliserbarhet hör hemma främst inom den kvantitativa kategorin (Esaïasson et al, 2017), som utgör en förhållandevis liten del i denna studie. Men med det sagt har all vetenskap generaliserande anspråk (Ekström & Johansson, 2019). Vad gäller den kvantitativa delen i denna studien skulle den kunna generaliseras med hänvisning till statistiskt representativa metoder, där urvalet görs så att det blir en kopia av hela populationen som ska dras slutsatser om (Ekström & Johansson, 2019). Men här utgör materialet enbart SVT:s lokala nyheter om studentbostäder vilka kategoriseras efter total frekvens, publiceringsdatum, orter och negativt/neutralt/positivt. Det är svårt att göra några statistiska generaliseringar utanför SVT:s, eller möjligheters mediers, undersökningar av detta fall. Förmodligen kan man generalisera ur en tidsaspekt åtminstone för hur studentbostadsmarknadens medierapportering ser ut inom den nära framtiden, men eftersom tiden är begränsad till ett år – att undersöka utifrån lägesbilden idag – blir det utmanande att kunna generalisera på längre sikt.

Om vi istället diskuterar generaliseringsanspråk ur ett kvalitativt perspektiv kan vi istället lyfta aspekten att generalisera teorin. Fallstudier som bygger på strategiska urval är också utmanande att generalisera, metoden skiljer sig från den kvantitativa till den grad att den inte går att generalisera statistiskt, och man får istället luta sig mot att generalisera resultatet till en teori likt hur experimentella forskare gör (Yin, 2013, i Esaïasson et al, 2017). Genom att analysera resultaten sett till teorin kan man istället lyfta blicken utanför fallet (utveckla). Här kommer dock nya utmaningar, eftersom den teoretiska utgångspunkten är bred. Samtidigt finns det ett anspråk på att studiens resultat kopplat till teorierna som berör hur journalister porträtterar verkligheten, nämligen medielogik och nyhetsvärdering, men också konstruktiv journalistik (Esaïasson et al, 2017). Här antas att det finns *gynnsamma förhållanden* för teorierna, åtminstone för medielogik och nyhetsvärdering, vilket innebär att teorierna bör fungera utifrån denna fallstudie, vilken genomgående har beskrivits som ett litet och komplext problem.

5.8 Validitet & reliabilitet

Även vid diskussionen om validitet och reliabilitet behöver diskussionen brytas upp efter de kvalitativa och kvantitativa ansatserna. Men först och främst behöver begreppen redas ut. Validitet (också kallat giltighet) avser om argument har med saken att göra, medan tillförlitlighet (också kallat reliabilitet) bygger på att uppgifter som anges är riktiga (Ekström & Johansson, et al, 2019). Vad gäller giltighet undersöker studien medierapporteringens utmaningar vad gäller att beskriva verkligheten med studentbostaden som fallstudieobjekt, och utifrån hur teorierna presenteras kan man argumentera för att de i allra högsta grad är relevanta och därmed underbygger studiens validitet.

Vidare bör den interna validiteten, att man mäter det som man avser mäta, godtagbar vad gäller den kvantitativa studien. Här sker en totalundersökning av nyheter från SVT utifrån sökord som säkerställer att nyheterna kan kopplas till frågeställningar, och det så länge det inte sker slarvfel kommer den interna validiteten att vara hög, delvis eftersom den materialet dessutom är litet och analysredskapen få, vilket gör undersökningen enkel att utföra. Den kvalitativa studiens validitet bör

också vara hög, dels eftersom materialet utgår från den kvantitativa studien men också eftersom Berglez analyschema är ett etablerat analysredskap väl anpassat för att utföra kritiska diskursanalyser.

Avseende reliabiliteten finns en utförlig beskrivning av processen för den kvantitativa studien, där relativt få variabler används för att möjliggöra en enklare resultatpresentation och möjliggöra det målstyrda urvalet för den kvalitativa studien. Även den kvalitativa studien är utförligt beskriven. Vidare görs kombinationen av metoder att studiens reliabilitet och validitet stärks ytterligare förutsatt att de stärker och inte motsäger varandra (Esaiasson et al, 2017).

Som tidigare nämnt är jag anställd på Studentbostadsföretagen och studien genomförs även med Studentbostadsföretagen som uppdragsgivare. Det är viktigt att nämna att organisationen företräder branschen och därmed inte kan ses som helt oberoende. Detta är något som både uppdragsgivaren och jag som genomför studien behöver förhålla mig till. För att överkomma detta, som ensam författare av studien, krävs en mängd källor och dessutom en tydlig transparens i utförandet.

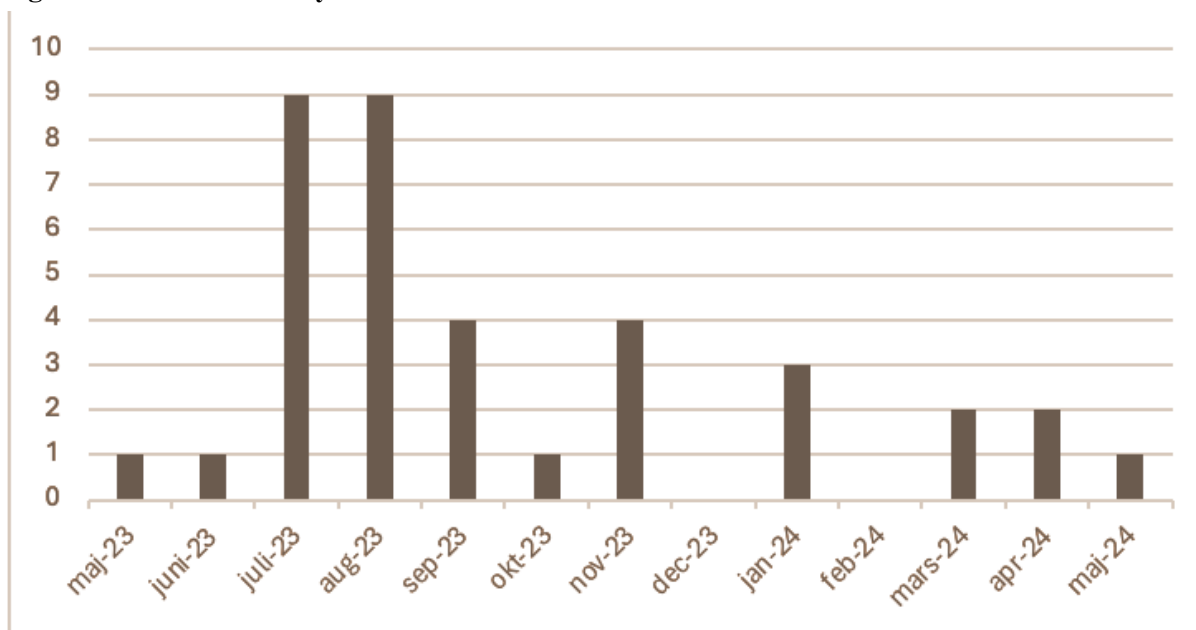
6.0 Resultat

6.1. Kvantitativt resultat

Här följer det kvantitativa resultatet med kommentarer på fynden och vidare en presentation av materialet som den kvalitativa studien utgår från.

Figur 4 nedan visar en månadsvis fördelning av samtliga insamlade nyheter perioden maj 2023 - maj 2024. Precis som förväntat är det högst frekvens nära antagningsbeskeden och det är sedan låg men relativt jämnt fördelad mediebevakning över året.

Figur 4: Frekvensen av nyheter om studentbostäder

Tabell 1 visar fördelningen av det insamlade materialet utifrån huruvida nyheterna är negativa, positiva eller neutrala. Den stora merparten av nyheterna var negativa, vilket går i linje med argumentet om att händelser av negativ sort har större chans att bli nyheter som nämns under avsnitten om rädslans diskurs och konstruktiv journalistik 4.1 Vidare är det lägst andel positiva nyheter.

Tabell 1.

Negativa nyheter	24
Neutrala nyheter	8
Positiva nyheter	5

Eftersom det råder skillnader mellan olika orter vad gäller tillgång och efterfrågan, samt för att se spridningen av mediebevakningen landet över, genomfördes även en indelning av mediebevakning fördelat på ort. Tabell 2 visar totala antalet nyheter fördelat på studieorter samt med fördelning av negativa, positiva och neutrala nyheter.

Tabell 2.

Ort	Totalt	Negativ	Positiv	Neutral
Västerbotten	7	5		2
Eskilstuna	1			1
Dalarna	2	1	1	
Halmstad	1	1		
Karlskrona	1	1		
Stockholm	5	4		1
Helsingborg	1		1	
Örebro	3	3		
Göteborg	2	2		
Uppsala	8	5	1	2
Visby	1	1		
Jönköping	1	1		
Skåne/Lund	1			1
Linköping	1			1
Västernorrland	1			1
Södertälje	1	1		

Resultatet visar att mediebevakningen främst kretsar kring de orter som antingen anses vara stora studieorter, eller orter som har problem med brist (Studentbostadsföretagen, 2023).

Vad gäller att mediebevakningen främst kretsar kring större studieorter går det att ge exempel på detta genom att lyfta fram mediebevakningen av Västerbotten, där Umeå är en stor studentstad. Befolkningen i Umeå är i övrigt ganska liten och det kan antas att det inte förekommer en uppsjö av andra nyhetsvärdiga händelser. Utifrån detta kan man argumentera för att nyhetsvärdet av studentbostadsrelaterade händelser är större här jämfört med större orter med fler aktörer på marknaden. Samma gäller för Uppsala, som är ett av Sveriges störst lärosäten (Studentbostadsföretagen, 2023). Detta gäller dock inte för Skåne, där Lund och Malmö ingår (Studentbostadsföretagen, 2023). Man får anta att dessa orter har lyfts i andra sammanhang eller att det var ett i journalistikens mått mätt normalt och "händelselöst" år.

De flesta av orterna som syns i tabellen är också märkta som orter med brist på studentbostäder (Studentbostadsföretagen, 2023), vilket talar för att mediebevakningen följer dem mer än orter med exempelvis överskott eller balans. En ort som sticker ut markant är Örebro, vilken är märkt med balans men trots det har övervägande negativ rapportering. Problemen rörde både problematiken kring studentboendet, men också faktumet att det råder studentbostadsbrist. Detta gjorde att rapporteringen verkade.

6.1.2 Urval

Vidare gjordes en sällning utifrån studentbostadsmarknaden. Det målstyrda urvalet gjordes delvis med hänsyn till frekvensens spridning över året, men också utifrån ambitionen att få med såväl positiva som negativa och neutrala nyheter. Urvalet presenteras nedan i Tabell 3. Två av orterna är även

märkta som konstruktiva, det ska nämnas att denna märkning skedde dock i med den kvalitativa undersökningen, och presenteras redan här för bättre överskådlighet.

Tabell 3.

Rubrik	Datum	Ort	Vinkel
Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning	14 november 2023	Örebro	Negativ
Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand	22 januari 2024	Stockholm	Negativ
Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor	6 september 2023	Uppsala	Negativ
Göteborgs rödlistas i studentbostadsundersökning – igen	1 november 2023	Göteborg	Negativ
Studenter i Jönköping väljer läge framför bostad trots lägenhetsbrist vid terminsstart	21 juli 2023	Jönköping	Neutral
Förlorat miljoner på tomma studentlägenheter – här är Telge bostäders nya strategi	14 juli 2023	Södertälje	Negativ
Ny rapport: Ljus bostadssituation för Linköpings studenter	14 juli 2023	Linköping	Positiv
Studenten Gabriels bästa tips för att undvika bostadsbedrägeri	10 juli 2023	Stockholm	Neutral

Några artiklar stack ut, bland annat *“Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor”* vilken lyfter andra perspektiv på problem med den reguljära bostadsmarknaden. Merparten av artiklarna tar upp problematiken med dyra boenden, eller faktumet att studenter upplever det svårt att hitta bostad. Det finns även ett fåtal artiklar som behandlar studentbostadsbristen ur ett mer nyanserat ljus. Ett exempel

är *Studenter i Jönköping väljer läge framför bostad trots lägenhetsbrist vid terminsstart* som visar att studenter väljer sina boende utifrån preferenser vad gäller avstånd.

6.2.3 Sammanfattning av kvantitativt resultat

Det kvantitativa resultatet visar sammantaget att negativa nyheter är övervägande och detta oberoende av ort. Det förekommer positiva och neutrala nyheter, men i långt lägre utsträckning. Studieorterna som hade mest bevakning, sett till andel, var de med stora lärosäten, där Uppsala utgjorde ett tydligt exempel medan Skåne ansågs vara ett undantag. Vidare visar resultatet att frekvensen av SVT nyheters lokala utbud av webbnyheter var lågt både totalt sett och utifrån respektive ort. I resultatet identifierades även en mer intensiv mediebevakning under perioden juli-augusti. Urvalet som görs till den kvalitativa studien är målstyrt och har en ambition att spegla antalets fördelning sett till ort och hur nyheterna är kategoriserade utifrån positivt, negativt, eller neutralt.

6.2 Kvalitativt resultat

I den kvalitativa undersökningen har ett urval av de 37 artiklarna gjorts, där 8 stycken undersöks närmare. Detta görs för att få en djupare förståelse för hur nyheterna ser ut och vidare bättre kunna svara på frågeställningarna huruvida de kan bidra till ett glapp mellan mediebild och verklighet.

6.2.1 Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning

Artikeln publicerades den 14 november 2023 på Svt Nyheter Örebro län. Nyhetsinslaget består av både en minuts videoreportage och en kortare artikel. Se Tabell 3.

Makroteman

Artikelns huvudtema är att belysa stressen och osäkerheten kring studentboende och hur detta kan påverka studenters hälsa. Detta framgår tydligt i huvudrubriken "Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning" men också ingressen som beskriver hur studenten Nora, 21, upplever brister i sitt studentboende vilket "skapar stress i hennes fulltecknade liv".

Mikroteman

I artikeln behandlas flera delteman. Ett av dem är hyran för hennes studentlägenhet, vilken anses vara för hög enligt Nora. Detta sätts i sammanhang med Sveriges förenades studentkårers råd om att hyran på studentlägenheter inte bör överstiga 30 procent av CSN-bidraget. Vidare skrivs det att Nora extrajobbar vid studierna, något hon upplever är stressigt. En textlucka blir här att studentlägenheter är för dyra och leder till att studenter måste arbeta jämsides studier, vilket i sin tur går ut över deras hälsa. Ett annat deltema är bristerna i boendet och hos förvaltaren. I videoreportaget beskriver Nora att hon inte har en ugn och att hon ibland känner kalla vindpustar och fryser, det pekas ut andra brister, som en badrumsdörr vilken ramlat av, och att det ibland tagit tid med att få svar från förvaltaren eller att svaret uteblivit helt. Det poängteras sedan i ett citat att Nora inte anser att boendet är anledningen till hennes sjukskrivning, men att det har bidragit till stress. En textlucka blir här att stress och sjukskrivning hör ihop. Det framgår inte heller varför Nora är sjukskriven eller vad hon är sjukskriven för, ett antagande är att det är stressrelaterat eftersom hon menar att boendet bidragit till sjukskrivningen.

Ideologi & diskursiva strategier

Artikeln använder sig av Noras personliga berättelse som en diskursiv strategi för att legitimera problemet. Hennes upplevelser av stress och sjukskrivning fungerar som en illustration av bredare problematik kopplat till studentbostäder. Rubrik och ingress betonar stressen och sjukskrivningen, vilket omedelbart drar läsarens uppmärksamhet till allvaret i situationen.

Inslaget innehåller även citat från andra studenter och en representant från Studentkåren för att stärka trovärdigheten och mångfalden av röster kring ämnet. Det är dock enbart studenternas perspektiv som lyfts fram.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar problemet genom att fokusera på Noras individuella berättelse, vilket gör att läsarna kan relatera på ett personligt plan.

Individualisering/Kollektivering: Artikeln individualiserar Noras upplevelse men gör samtidigt kopplingar till att detta är ett problem som påverkar många andra studenter i liknande situationer, vilket kollektiverar problemet.

Specificering/Avspecificering: Artikeln specificerar Noras attribut, som hennes namn och hennes sjukskrivning på grund av stress, vilket gör berättelsen mer personlig och trovärdig.

Språk i detalj

Språkbruk: Artikeln använder ett språk som betonar stress och sjukdom, vilket framhäver allvaret i situationen. Valet av ord som "stress", "sjukskrivning" och "orimlig hyra" skapar en känsla av kris och behovet av omedelbara åtgärder.

6.2.2 Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand

Artikeln publicerades den 22 januari 2024 på Svt Nyheter Stockholms län. Nyhetsinslaget består av ett två minuter långt videoreportage och en kortare artikel. Nyheten är kodad som negativ och berör såväl studentboende som studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makroteman

Artikelns huvudtema är att studenter i Stockholm betalar höga hyror för studentboenden. Detta genom en rubrik som jämför nyproducerade studentboenden med andrahandsmarknaden i Stockholms, vilken anses vara tuff och med höga hyror. Ingressen beskriver hur den intervjuade studenten David flyttat runt mellan andrahandskontrakt och nu bor i en av Stockholms dyraste hyreslägenheter tillsammans med sin partner, i ett citat berättar David att han aldrig hade klarat hyran på egen hand.

Mikroteman

Ett framträdande deltema är hur andrahandsmarknaden i Stockholm fungerar generellt. David berättar i videoreportaget att han under ett halvår flyttat runt mellan många boenden och som mest fick dela på en hyra på 25 000 när han bodde i ett hus tillsammans med fem andra. David berättar också om hur tufft det varit att flytta utan bil och att han samtidigt inte ser några utsikter när det gäller att spara ihop till eget boende och att det på så vis blir en ond cirkel. Davids partner Ella uttalar sig också med ett citat:

“– Det är intressant att i ett land där man inte har fri hyressättning, så kan man ändå ta ut 15 000 för ett förstahandskontrakt i Nacka.”

En textlucka i artikeln är skevheten i bostadsmarknaden, vilket gäller såväl studentbostäder som bostadsmarknaden i stort.

Ideologi & diskursiv strategi

Artikelns ideologi framställer höga hyror för studentbostäder som ett orättvist och allvarligt problem. Det belyser ekonomiska svårigheter och stress som drabbar studenter på grund av höga boendekostnader. Artikeln antyder en kritik mot bostadsmarknaden och de aktörer som tillåter sådana höga hyror. Artikeln inkluderar citat från ett par varav ena är student och representanter som en strategi för trovärdighet.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Nyheten personifierar problemet genom att inkludera individuella berättelser från studenter som påverkas av de höga hyrorna, vilket gör problemet mer relaterbart.

Individualisering/Kollektivering: Nyheten individualiserar genom specifika exempel men gör också kopplingar till att detta är ett utbrett problem som drabbar många studenter, vilket kollektiverar problemet.

Specificering/Avspecificering: Nyheten specificerar detaljer som hyror, storleken på bostäderna och de ekonomiska konsekvenserna för studenterna, vilket ger en tydlig och konkret bild av situationen.

Språk i Detalj

Artikeln använder ett språk som framhäver de ekonomiska bördorna och den orättvisa i situationen. Ett exempel är “Den lilla fyrarummaren i Nacka är *bara* 65 kvadratmeter, men *kostar* 15 000 kr i månaden” som understryker de höga kostnaderna och den lilla ytan, vilket förstärker en bild av ojämlikhet och ekonomisk stress. Underrubriken “Ingen billigare framtid” specifika ordval följer samma strömlinjefära. *Dyrt* med böjningar förekommer fem gånger i artikeln.

6.2.3 Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor

Artikeln publicerades den 6 september 2023 på Svt Nyheter Uppsala. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och tillhörande artikel. Nyheten är kodad som negativ och berör såväl studentboende som studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makroteman

Huvudtemat är att korridorboendet inte är attraktivt med hänvisning till att studenter väljer bort boendeformen trots att det anses råda studentbostadsbrist. I ingressen berättar en intervjuad student att den valde att bo i vandrarhem istället för korridorboende.

Mikroteman

Det finns flera delteman varav ett av de mest framträdande är studenters bild av korridorboendet. En intervjuad student uttalar sig om vid frågan om varför de bor i studentlägenhet och inte korridor:

“Jag vill kunna laga mat när jag vill och så vidare. Och sen så har man inte hört så bra om korridorerna heller. Det är ganska sunkigt, folk tar inte ansvar, städar inte, diskar inte.”

Här är viktigt att nämna att det även lyfts andra studenters perspektiv som faktiskt bor kollektivt och har en positiv syn på en sådan boendeform.

Ytterligare deltema är Uppsalahems utmaningar med att få uthyrt inte bara korridorboenden men även korttidskontrakt som hyrs ut i samband med renoveringar.

Ideologi & diskursiv strategi

Artikelns ideologi är att nyanserat lyfta utmaningarna med studentbostadsbristen i Uppsala. Här intervjuas flera studenter med olika perspektiv och även företrädare för studentbostadsföretagen för att reda ut hur situationen ser ut och vad det beror på. Det presenteras vidare en konflikt mellan preferenser och bostadsbrist vilket bidrar till en nyanserad bild av problemet.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar problemet genom att inkludera individuella berättelser från studenter och aktörer om deras syn på korridorboende jämfört med andra alternativ.

Individualisering/Kollektivering: Artikeln individualiserar genom specifika exempel men gör också kopplingar till att detta är ett utbrett problem som drabbar många studenter, vilket kollektiverar problemet.

Specificering/Avspecificering: Artikeln specificerar detaljer som hyror, storleken på bostäderna och de ekonomiska konsekvenserna för studenterna, vilket ger en tydlig och konkret bild av situationen.

Språk i detalj

Här används ord som “brist”, “komplex” och “svårt att navigera”. Språket underbygger bilden av Uppsalas studentbostadsmarknaden som svår att förstå genom kombination av ord som “brist”, “komplex” och “navigera”. Vidare ges korridorsboendet attribut genom uttryck som “sunkigt” “folk tar inte ansvar” men också positiva egenskaper som “att man får bo med andra människor och träffa nytt folk”.

6.2.4 Göteborg rödlistas i studentbostadsundersökning – igen

Artikeln publicerades den 1 november 2023 på Svt Nyheter Väst. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och tillhörande artikel. Nyheten är kodad som negativ och berör såväl studentboende som studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makro

Huvudtemat i nyheten är att Göteborg återigen har blivit rödlistad i en studentbostadsundersökning. Detta framgår i rubriken och ingressen, där det betonas att Göteborg har problem med att tillhandahålla tillräckligt med studentbostäder och studentkåren larmar med att kötiden kan sträcka sig upp till fem år.

Mikro

Ett deltema i artikeln är de specifika problemen som studenter möter på bostadsmarknaden i Göteborg, inklusive långa väntetider. Artikeln belyser också att många studenter tvingas söka boende på andra orter eller boendeformer som är mindre lämpliga för studier. Ett annat deltema är de åtgärder och insatser som görs eller föreslås för att förbättra situationen. Det diskuteras vad lokala myndigheter och bostadsföretag gör för att lösa bostadsbristen och hur dessa insatser uppfattas av studenterna.

Statistik lyfts för att illustrera problemet ytterligare. I videoreportaget intervjuas stadsbyggnadsnämndens ordförande om studentbostadsbristen.

Ideologi & diskursiv strategi

Nyhetens ideologi är att belysa och kritisera bristen på studentbostäder i Göteborg och att framhäva behovet av snabbare och mer effektiva lösningar. Genom att återkommande beskriva Göteborgs misslyckande med att förbättra studentbostadssituationen, framstår en kritik mot stadens och bostadsaktörernas hantering av problemet. Den diskursiva strategin inkluderar att framhäva studenternas perspektiv och erfarenheter, samtidigt som artikeln presenterar officiella uttalanden från ansvariga aktörer. Artikeln använder också statistik och tidigare undersökningar för att stödja sina påståenden och ge en mer trovärdig bild av situationen.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar problemet genom att ställa ordförande. Det bidrar till att konkretisera problemen och gör dem mer relaterbara för läsaren.

Individualisering/Kollektivering: Nyheten kollektiverar främst, detta genom att visa att detta är ett utbredd problem som drabbar många studenter i Göteborg.

Specifisering/Avspecifisering: Artikeln specificerar detaljer om situationen som exempelvis antal lägenheter och studenter. Detaljer om insatser och åtgärder som görs eller föreslås för att förbättra situationen är också specificerade.

Språk i detalj

Artikeln använder ord som "rödlistas", "bostadsbrist", och "problem" för att betona allvaret i situationen. Språket är målande och dramatiskt för att framhäva krisens omfattning. Användningen av statistik och konkreta exempel bidrar till att göra artikeln trovärdig och övertygande. Artikeln använder både negativa och neutrala uttryck för att beskriva situationen, som "lång väntetid", "höga hyror", och "otillräckligt". Denna språkanvändning förstärker den negativa bilden av studentbostadssituationen i Göteborg.

6.2.5 Studenter i Jönköping väljer läge framför bostad trots lägenhetsbrist vid terminsstart

Artikeln publicerades den 21 juli 2023 på Svt Nyheter Jönköping. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och en kortare artikel. Nyheten är kodad som neutral och berör såväl studentboende som studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makro

Huvudtemat i artikeln är bostadsbristen för studenter i Jönköping vid terminsstart, men också det faktum att studenter föredrar att bo på hotell framför att bo utanför stadskärnan. Ett citat i ingressen poängterar hur det är viktigt för studenter att bo centralt.

Mikro

Ett deltema är de specifika problemen som studenter möter, som att det är svårt att hitta boende centralt och att priserna blir högre närmare stadskärnan. En student berättar att han har familj i

Jönköping och bor kvar hemma eftersom han är kräsen med sitt boende. Vidare anser han att lägenheterna som finns tillgängliga inte passar en students plånbok:

“– I Norrköping, där jag pluggat innan finns det fler lägenheter som är tillgängliga för studenter. I Jönköping är det svårare och högre priser.”

I videoreportaget berättar en annan student att hon i början pendlade från Ulricehamn och tog in på hotell vissa dagar. Hon berättar också att hon hade kunnat få ett boende snabbare men valde att vänta för att hon ville bo bra.

Ideologi & diskursiv strategi

Artikeln belyser och kritiserar bostadsbristen för studenter i Jönköping och framhäver behovet av förbättringar. Den diskursiva strategin inkluderar att lyfta fram studenternas perspektiv och erfarenheter, samt att presentera uttalanden från bostadsföretaget om hur läget skiljer sig beroende på tid på året. Här finns en ambition att visa flera faktorer som driver studentbostadsbristen och hur flyttviljan påverkas av var studentbostäderna är belägna.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln inkluderar berättelser från studenter som har svårt att hitta boende, vilket gör problemen mer relaterbara för läsaren.

Individualisering/Kollektivering: Artikeln individualiserar genom att presentera specifika exempel på studenters situationer, men kollektiverar också genom att visa att bostadsbristen påverkar många studenter i Jönköping.

Specificering/Avspecificering: Artikeln specificerar detaljer om bostadsbristen, såsom tillgänglighet och priser, och ger konkreta exempel på hur det påverkar studenter.

Språk i detalj

Artikeln använder ord som "bostadsbrist", "dåligt utbud", och "svårare och högre priser" för att betona allvaret i situationen. Språket är målande och konkret för att framhäva problemet och gör artikeln trovärdig och övertygande genom användning av specifika exempel och uttalanden från berörda parter.

6.2.6 Förlorat miljoner på tomma studentlägenheter – här är Telge bostäders nya strategi

Artikeln publicerades den 14 juli 2023 på Svt Nyheter Södertälje. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och en kortare artikel. Nyheten är kodad som negativ, och konstruktiv, och berör såväl studentboende som studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makro

Huvudtemat i artikeln är de ekonomiska förlusterna som Telge Bostäder har lidit på grund av outhyrda studentlägenheter och deras nya strategi att hyra ut dessa till ungdomar. I ingressen står det att det under lång tid varit en utmaning för Telge, men att de först nu väljer att skrot upplägget.

Mikro

Nyheten belyser de specifika ekonomiska förlusterna, som uppgår till 2,5 miljoner kronor sedan 2018. Den beskriver också den nya strategin att omvandla studentlägenheterna till ungdomsbostäder för personer mellan 18 och 25 år. Koherensen i texten uppnås genom att presentera problemet, ekonomiska siffror och den föreslagna lösningen i en sammanhängande berättelse. Nyheten tar även upp det faktum att bostadsbolaget möjliggjorde för studenter som studerade i Stockholm att bo i deras bostäder, utan att det gav tillräcklig effekt.

Ideologi & diskursiva strategier

Artikeln kritiserar Telge Bostäders tidigare hantering av studentbostäder och framhäver behovet av en ny, effektivare strategi. Den lyfter fram hur förlusterna påverkat företaget och presenterar den nya strategin som ett positivt steg. Ideologin här är att visa på nödvändigheten av förändring och anpassning till marknadsbehov.

Artikeln legitimerar Telge Bostäders nya strategi genom att citera Cecilia Kumlin från Telge Bostäder och använda konkreta siffror för att underbygga påståendena om förluster och behovet av förändring. Strategin inkluderar att visa på företagets insikter och ansträngningar att förbättra situationen, vilket ska framstå som en ansvarsfull och nödvändig åtgärd.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar problemet genom att citera Cecilia Kumlin, vilket gör problemet och lösningen mer relaterbara.

Individualisering/Kollektivering: Texten individualiserar genom att fokusera på Telge Bostäder men kollektiverar genom att visa att bostadsbristen påverkar många studenter.

Specifisering/Avspecifisering: Artikeln specificerar de ekonomiska förlusterna och detaljer om den nya strategin, vilket ger en tydlig bild av situationen och lösningen.

Språk i detalj

Artikeln använder uttryck som "förlorat miljoner", "outhyrda studentlägenheter", och "ny strategi" för att betona allvaret i situationen. Användningen av specifika siffror och citat från ansvariga förstärker trovärdigheten och gör artikeln mer övertygande. Språket är konkret och målande, vilket hjälper till att skapa en tydlig och engagerande berättelse.

6.2.7 Ny rapport: Ljus bostadssituation för Linköpings studenter

Artikeln publicerades den 14 juli 2023 på Svt Nyheter Linköping. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och en kortare artikel. Nyheten är kodad som positiv och berör studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makro

Huvudtemat i artikeln är den positiva bostadssituationen för studenter i Linköping inför terminsstarten. I rubriken beskrivs situationen som ljus och ingressen står det att Linköping sticker ut när bostadsbristen är utbredd.

Mikro

Ett deltema är de specifika åtgärder som bidrar till den goda bostadssituationen, såsom ökat antal bostäder och förturskön. Artikeln lyfter också behovet av fortsatt byggnation av studentbostäder för att möta framtida efterfrågan. I videoreportaget tillfrågas fyra studenter om att skriva ner de tre viktigaste sakerna som betyder mest när de väljer universitet. Jobb, karriär och studentliv listas som viktigt. Reportaget är positivt och lyfter fram Linköping som ett bra val för studier.

Ideologi & diskursiva Strategier

Artikeln har en positiv vinkling som framhäver Linköpings framgångar med att erbjuda tillräckligt med studentbostäder. Den betonar de framsteg som gjorts och framtida planer för att ytterligare förbättra situationen. Strategin inkluderar att framhäva positiva aspekter genom citat från Thomas Lilja, VD för Studentbostäder i Linköping, och användning av statistik som visar på en förbättrad bostadssituation. Detta syftar till att legitimera den nuvarande strategin och planerna för framtiden. Även videreportaget stödjer detta genom att visa fram Linköping som en uppskattat studieort, vilket legitimeras genom studenterna.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar bostadssituationen genom citat från Thomas Lilja, vilket gör informationen mer konkret och trovärdig.

Individualisering/Kollektivering: Artikeln kollektiverar genom att presentera bostadssituationen som en gemensam framgång för hela staden och dess studenter.

Specificering/Avspecificering: Artikeln specificerar detaljer om antalet bostäder och framtida byggplaner, vilket ger en tydlig bild av situationen.

Språk i detalj

Artikeln använder ord som "ljus bostadssituation", "ökat antal bostäder", och "förturskö" för att betona de positiva aspekterna. Språket är optimistiskt och konkret, vilket förstärker artikeln som trovärdig och informativ genom specifika exempel och statistik.

6.2.8 Studenten Gabriels bästa tips för att undvika bostadsbedrägeri

Artikeln publicerades den 10 juli 2023 på Svt Nyheter Uppsala. Nyhetsinslaget består av ett en minut långt videoreportage och en kortare artikel. Nyheten är kodad som neutral, konstruktiv, och berör studentbostadsbrist. Se Tabell 3.

Makro

Huvudtemat i artikeln är hur studenter kan skydda sig mot bostadsbedrägerier, vilket tydligt framgår av rubriken och ingressen. Artikeln fokuserar på att ge praktiska råd för att undvika att bli lurad på bostadsmarknaden.

Mikro

Artikeln belyser de specifika utmaningarna med att hitta boende som student och risken för bedrägerier, särskilt när andrahandsuthyrningen ökar. Artikeln erbjuder också konkreta tips från studenten Gabriel Lagercrantz för att undvika bedrägerier.

Ideologi & diskursiva strategier

Artikeln har en praktisk och informativ vinkling, med syftet att ge studenter verktyg och kunskap för att skydda sig på bostadsmarknaden. Den framhäver behovet av att vara vaksam och informerad som student i en utsatt position.

Artikeln legitimerar sitt budskap genom att citera Gabriel Lagercrantz och Hyresgästföreningen, vilket ger trovärdighet åt de råd som ges. Den diskursiva strategin är att lyfta fram studentens egna erfarenheter och råd som pålitliga och praktiska.

Fördjupning av Aktörer

Personifiering/Avpersonifiering: Artikeln personifierar problemet genom Gabriel Lagercrantz, vilket gör ämnet mer relaterbart och konkret.

Individualisering/Kollektivering: Artikeln individualiserar genom att fokusera på Gabriels specifika erfarenheter men kollektiverar också genom att adressera problemet som något som påverkar många studenter.

Specificering/Avspecificering: Artikeln specificerar genom att ge detaljerade råd och exempel på vad man ska se upp för vid bostadskontrakt.

Språk i detalj

Artikeln använder ord som "bostadsbedrägeri", "grisen i säcken", och "laglig uppbackning" för att betona allvaret och vikten av försiktighet. Språket är konkret och målande, vilket hjälper till att göra artikeln både engagerande och informativ.

6.3 Kvalitativt resultat – sammanfattning och analys

Här följer först en kortfattad sammanfattning av fynden utifrån analyschemat. Därefter följer en analys som även inkluderar teorierna och empirin.

6.3.1 Rubriksättningar och teman

Flertalet av rubriksättningar kretsar kring studentbostadsbristen och flera av nyheternas huvudtema behandlar studentbostadsbrist eller problem kopplat till studentboendet. Delteman är i flera fall stress eller problematik gällande den individuella ekonomin. Vidare behandlar vissa delteman hur studentboendet är dyrt och med brister i förvaltningen. Andra huvudteman som framkommer handlar om bostadsbedrägerier, vakanser, ljuspunkter på marknaden och studenters boendepreferenser.

I vissa fall förstärker deltemat huvudtemat, i andra fall nyanserar det bilden genom att andra åsikter och perspektiv vävs in. *Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand* är ett exempel på det förstnämnda, medan *Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor* i stället bjuder in till fler perspektiv där både bostadsbrist och vakanser lyfts fram och aktörer med olika perspektiv kommer till tals.

6.3.2 Aktörer

Det är främst studenter som lyfts fram som huvudaktörer i texterna. Detta kan förklaras med att det är igenkännande för den primära målgruppen, som är unga och kanske på jakt efter boende. Vidare är utmaningarna som kopplas till studentbostadsmarknaden också något som går ut över studenterna och det blir en logisk följd att lyfta in deras perspektiv. Samtidigt finns det en risk att det blir för ensidigt när det enbart är studenter som får uttala sig, speciellt när de gör det utifrån sin egen livssituation och enbart lyfter negativa problem. Det ska även nämnas att politiker och VD:s på bostadsföretag också uttalar sig, men inte i samma utsträckning som studenterna, och det är sällan båda förekommer i samma artikel.

6.3.3 Ideologiska strategier

De vanligast förekommande strategierna behandlar bostadsbristen och lyfter fram den som ett stort problem som går ut över studenterna. Andra strategier behandlar istället problem som dyra boenden eller andra utmaningar studenter upplever. Vad gäller boendeformen är det en negativ diskurs, där särskilt korridorboendet lyfts fram med dåliga attribut. I nyheten *Trots bostadsbrist, studenter vill inte bo i korridor* lyfts även röster som menar att det finns positiva skäl till att gemensamt, men de flesta studenter som kommer till tals är de som inte gillar boendeformen

6.3.4. Språk i detalj

I nyheterna används genomgående ord som förstärker narrativ och/eller gör dem mer engagerande. Nyheternas övervägande teman underbyggs av språkbruket i termer av specifika ordval i samtliga nyheter.

6.3.4 Journalistikens utmaningar med att porträttera verkligheten i förhållande till nyhetsvärdering & medielogik

Journalistikens uppdrag innebär bland annat att granska men också att informera, och att som följd välja ut händelser som är viktiga för publiken (Johansson, 2008). Sett ur ett nyhetsvärderingsperspektiv innebär detta faktorerna för vad som är "viktigt", nämligen att öka insikt och kunskap, medvetandegöra missförhållanden och visa konsekvenser för människors vardagsliv (Johansson, 2008). Resultatet visar att vad gäller bevakningen av studentbostäder är insikt och kunskap om omvärlden lägst prioriterade, vilket även överensstämmer med journalisterna som intervjuats om frågorna prioriterar händelser av den sorten. Samtidigt läggs mer fokus på missförhållanden och konsekvenser för människors vardag. Resultatet verkar visa att en förening av dessa tre utgångspunkter kan leda till en viss krock, särskilt när vissa prioriteras framför andra. Det porträtteras om studenternas missförhållanden, eller svåra situation, men det ges sällan en tydliga välgrundad bakgrundsförklaring till varför situationen ser ut som den gör.

Anledningen till prioriteringarna kan också bero på de interna medierutinerna, Johansson (2008) skriver att en utgångspunkt för att händelser ska bli nyheter bland annat är att uppgiften kommer från en trovärdig källa, att en enskild journalist är engagerad och kunnig i frågan, samt att händelsen intresserar redaktionen. Här bör man utgå från de lokala förutsättningar SVT:s lokalsydder har, kanske är det inte möjligt för dem att tillsätta personer för att göra nyhetsreportage om studentbostäder när det inte finns tillräckligt med journalister på redaktionen för att täcka nyheterna på ett mer tidskrävande arbetssätt.

6.3.5 Medialiseringstekniker som påverkar nyhetsvärderingen

Det finns flera argument för att de utvalda artiklarnas makro och mikroteman följer medielogikens teori om dramatisering samt teorin om nyhetsvärderingskriterier som bland annat lyfter hur medier gör ett urval för vad som kan vara intressant för publiken. Ett exempel där det kan gå ut över verkligheten är *Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning* där det aldrig explicit förklaras vad som är de primära orsakerna till sjukskrivning eller att den faktiskt är en bidragande anledning till sjukskrivningen. Detta kan vidare kopplas till Hermes medialiseringstekniker som visar hur nyheter tillspetsas och förenklas för att väcka intresse men också hur författaren till artikeln bygger upp en konflikt, polarisering, mellan studenter och studentbostadsmarknaden eller studentboendet. Den tidigare nämnda artikeln går att koppla till dessa nyhetsvärderingskriterier, men också kriteriet personifiering, att lyfta fram enskilda personer. Här blir personifiering väldigt påtaglig eftersom det framför allt är en person som kommer till tals genom hela nyhetsinslaget, här intervjuas som kan antas vara representativ för den unga målgruppen. Studenter är vidare de mest förekommande aktörerna i nyheterna, vilket kan ses som rimligt eftersom de är målgruppen för boenden och de som påverkas av fel. Noras bild kan även kopplas till aktuella ämnen, som stressrelaterad sjukskrivning, och underbygger en rädsla och oro kopplat till studentboende.

Det ska nämnas att *Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning* inte är helt representativ för hela urvalet av nyheter utan snarare kan ses som en ytterlighet, där dramatiska aspekter konstrueras till en nyhet. Ämnet och Noras situation är viktigt att belysa, men nyheten faller genom en för grund och dramatiserande rapportering. Det ska nämnas att många av de andra nyheterna har flera intervjupersoner som bidrar med olika perspektiv på situationen och det förekommer inte direkta kopplingar till sjukdom och stress.

Vidare är förenkling det som kanske flest nyheter kan kopplas till, samtliga av nyheterna är kortfattade och videoreportagen är sällan längre än en minut. De artiklar som till viss del går utanför denna ramen är *Studenter i Jönköping väljer läge framför bostads trots lägenhetsbrist* är ett av exemplen som inte följer detta mönster lika tydligt. Även om det finns undantag kan man utifrån detta se att de flesta nyheter som porträtterar studentbostadsmarknaden förmodligen ger publiken en förenklad bild. Detta blir ett särskilt stort problem när det sätts i kombination med andra kriterier som polarisering, sensationalism och dramatisering kan skapa en missvisande bild av läget. Det kan också ses som ett problem när problembilden faktiskt är komplex och de utmaningar marknaden faktiskt står inför inte kommer upp till ytan. Viktigt att lyfta är att medieformatet förmodligen gör att nyheterna blir mer förenklade. Digitaliseringen skapar nya förutsättningar som påverkar nyhetsvärderingen, vilket Tony Harcup lyfter, se avsnitt 3.1.3.

6.3.6 Konstruktiva eller negativa tendenser?

Den stora merparten av nyheterna är negativa och vilket kan sättas i relation till unga dystra syn på verkligheten. Men samtidigt som övervägande artiklar är negativt orienterade finns det nyheter med konstruktiva tendenser. Viktigt att nämna här är att det är skillnad på positivt och konstruktivt, där det senare kan betecknas som mer lösningsorienterat, vilket lyfts under avsnitt 3.3. För att ge ett exempel är artikeln om Linköpings ljusa situation positiv, men däremot inte särskilt konstruktiv. En annan mer konstruktiv och samtidigt neutral artikel är Gabriels tips för att undvika bostadsbedrägerier. Här lyfts problem men också lösningar som ska hjälpa att motverka problematiken.

Man kan argumentera för att konstruktiv journalistik hade kunnat vara ett tillvägagångssätt för att informera mer om de svåra situationerna och vad som egentligen behövs för att skapa en hållbar situation för studenterna. Denna diskussion är frånvarande och kan förmodligen kopplas till att journalistiken kanske inte är särskilt insatt och där dialogen mellan källorna till nyheterna inte fungerar som den ska. Som tidigare nämns i empirin anpassar sig källorna till nyheterna också efter medielogiken och nyhetsvärderingsprinciper, vilket gör att det inte är journalisterna som enskilt ska pekas ut till att den konstruktiva tendensen är frånvarande. Vidare kan man återigen diskutera värdet av det konstruktiva, när det går ut över journalistikens uppdrag och informera kan nyhetsarbetet istället försämrats. Samtidigt är den övervägande negativa vinklingen av nyheterna problematisk när vi kopplar till teorin om rädlans diskurs, 3.2, som menar att nyheter väljs bort på grund av den dystra tonen. Viktigt att nämna är att detta inte är exklusivt för studentbostäder, fallstudien bekräftar snarare faktumet att de flesta nyheter är negativa och underbygger en oro och ovilja att ta del av nyheter.

6.3.7 Hur porträtteras studentbostäder i ljuset av kriser?

Den ständigt återkommande frågan med det ständigt svåra svaret. Hur porträtteras egentligen krisen? Sett till de språkliga detaljerna används inte ordet kris, vilket torde innebära att tonen är mildare jämfört med då Becker & Carlsson gjorde utförde sin studie. Vidare är den totala frekvensen lägre än förväntat, vilket kan indikera att studentbostäder inte längre ses som en stor kris eller ett viktig nyhetsämne för publiken. Att frekvensen ökar under juni och juli antyder dock att nyhetsbevakningens intresse växer när situationen på studentbostadsmarknaden är svårare, något som går i linje med att en mer akut krisartad situation. Det ska nämnas att under dessa perioder porträtteras krisen oftare som mer akut än långsiktig, långsamt brinnande, vilket gör att utmaningarnas komplexitet inte framkommer i särskilt hög utsträckning.

Samtidigt lyfts många problem som dramatiserande och sensationella problem, vilket går i linje med Nord & Strömbäcks och Hvitfelts beskrivningar av kriser kopplat till nyhetsvärdering. Det finns aspekter som talar för att det konstrueras kriser, vilket behandlas under avsnitt 3.1.4., särskilt när de gäller nyheten där Noras sjukskrivning kopplas samman med psykisk ohälsa. Här finns som tidigare nämnt underlag för att anse att det hade behövts ett mer djupgående reportage för att inte verka missvisande.

7.0 Diskussion

7.1 Sammanfattning av studiens slutsatser

Denna fallstudie har undersökt hur medier rapporterar om studentbostadsmarknaden, – ett fall vilket beskrivits som ett mindre bevakat och samtidigt komplext samhällsproblem – genom att undersöka medierapporteringen av SVT:s lokallnheter. Detta har vidare gjorts förankrat i journalistikens utmaningar med att spegla verkligheten.

Det kvantitativa resultatet visar att mediebevakningen har en låg frekvens samt tenderar att fokusera på negativa aspekter av bostadssituationen, särskilt under studentbostadsmarknadens sårbara perioder. Mediernas rapportering är mest intensiv under juli och augusti, då studentbostadsbristen är som störst och bevakningen fokuserar mest på bristorter samt orter med större lärosäten.

Studiens kvalitativa del visar hur olika diskurser om studentbostadsmarknaden lyfts fram. Kopplat till teorin visar studien att studentbostäder rapporteras efter medialiseringstekniker, som igenkänning, förenkling och tillspetsning men också hur man rapporterar enligt nyhetsvärderingsprinciper för kriser. Genom dessa aspekter kunde slutsatser dras som visar att vissa aspekter förstärks och medierapporteringen av studentbostäder kan därmed i vissa fall bli missvisande. Till vilken grad studenter påverkas av detta är utmanande att fastställa, det enda som vi vet är att många är negativa till hur studentboendet ser ut och att studentbostadssökande präglas av oro. Trots negativiteten och förenklingen fanns även positiva och konstruktiva tendenser, om än i lägre utsträckning.

7.2 Resultatens generaliserbarhet

Studien utgår främst från ett generaliseringsanspråk som bygger på teoretisk generaliserbarhet, men också viss statistisk representativitet utifrån den kvantitativa studien.

7.2.1 Att generalisera frekvensen av rapporteringen

Först och främst visade den kvantitativa studien, som tidigare nämnt att mediebevakningen är låg. Hela SVT:s webbutbud rörande studentbostäder utgjorde 37 artiklar berörde frågor om studentbostäder, och dessa artiklar fokuserade främst på de största studieorterna eller de med tydlig brist på bostäder. Det är värt att notera att frånvaron av mediebevakning i sig kan vara talande och intressant ur ett generaliseringsperspektiv. Studentbostadsmarknaden är en grundläggande faktor för utbildning och påverkar studenternas välmående och utbildningsmöjligheter. Vidare har public service ett ansvar att täcka viktiga samhällsfrågor, men utmaningar som journalister möter, inklusive resursbegränsningar och medielogikens principer, kan leda till att viktiga ämnen förenklas eller nedprioriteras.

Utifrån ovan resonemang blir det rimligt att generalisera observation om frekvensen till andra samhällsviktiga områden. Genom att undersöka medierapportering inom andra mindre och samtidigt komplexa samhällsområden kan vi utforska om dessa också lider av bristande mediebevakning eller koncentrerade till specifika orter och ämnen som anses vara attraktiva för läsarna. Hvitfelt (2003) skriver att medier tenderar att prioritera nyheter som är lätta att dramatisera och som kan generera mer

uppmärksamhet, vilket kan resultera i att komplexa och mer svårgreppbara problem får otillräcklig täckning. Detta resonemang bör kunna appliceras på andra fallstudier med en liknande ansats.

En annan intressant ingång kopplat till resultatet är att frekvensen av medierapportering ökar markant under juli och augusti. Detta sammanfaller med terminsstarterna, en period då studentbostadsmarknaden är som mest sårbar. Efter denna period avtar den krisartade situationen, och de flesta orter upplever en balans i bostadsmarknaden. Det är dock under denna kritiska period som mediebevakningen är som mest intensiv. Detta fenomen går i linje med hur medier tenderar att fokusera på krisartade situationer för att väcka intresse. Problemet med denna intensiva men kortvariga bevakning är att bilden kan bli missvisande för hur marknaden fungerar över året. Det lyfts inga, eller bara ett fåtal, andra perspektiv om studentbostadsmarknaden under resten av året, vilket innebär att diskursen om en kris lever kvar i bakgrunden tills den blossar upp igen vid nästa terminsstart. Här kan man resonera att en student ser bostadsbristen som mer hopplös än vad den egentligen är.

Genom att jämföra denna aspekt med andra mindre samhällsproblem kan vi se att samma form av periodisk och intensifierad rapportering kan återfinnas i både större och mindre sammanhang. Resultatet av vår studie visar att rapporteringen om studentbostadsmarknaden var övervägande negativ, vilket kan spegla ett bredare mönster i medierapporteringen om andra samhällsfrågor. Detta antyder att medier har en tendens att fokusera på dramatiska och krisartade aspekter snarare än att ge en balanserad och kontinuerlig bild. Ett närliggande exempel är mediebevakningen av val, såsom exempelvis EU-valet, där mediebevakningen blir koncentrerad och frågorna heta, fram tills valet är över. Här kan man undersöka förekomsten av exempelvis hur förenklad och dramatiserad bilden blir. Särskilt intressant blir dock att generalisera till mindre samhällsområden, där förutsättningarna liknar studentbostadsmarknaden, för att se om det finns liknande eller andra tendenser.

För att summera kan man argumentera för att flera av fynden som gjorts genom teorierna nyhetsvärdering och medielogik bidrar till ett bredare forskningsperspektiv som kan överföras till andra kontexter och fall. Mediers tendens att prioritera kortsiktiga och sensationella nyheter över långsiktiga och komplexa frågor är en generell trend som kan observeras inom olika ämnesområden.

Det bör dock noteras att det kan vara svårt att göra dessa fynd konkret mätbara. Nyhetsvärdering och medielogik är komplexa och dynamiska processer som påverkas av många faktorer, inklusive journalistiska rutiner, publikens intressen och ekonomiska incitament. För att förstå och mäta dessa processer krävs omfattande och detaljerade studier som tar hänsyn till dessa många variabler.

Genom att analysera mediernas rapportering om studentbostadsmarknaden under specifika perioder kan vi dra slutsatser om hur medier tenderar att hantera andra samhällsproblem. Denna studie bidrar till en bredare förståelse av mediernas roll i att forma allmänhetens uppfattning och belyser behovet av en mer balanserad och kontinuerlig nyhetsbevakning som inte bara fokuserar på kriser utan också på lösningar och långsiktiga trender.

7.2.2 Att Generalisera Medieformatet och Avsändaren

Det är även viktigt att nämna att medieformatet utgör en viktig aspekt i nyhetsvärderingen. Tony (2023) Harcup skriver att det digitala landskapet förändrar hur nyheter presenteras och konsumeras. Den digitala miljön driver på förenkling och snabb konsumtion av nyheter, vilket leder till att

formerna för nyhetsvärdering förändras. Den digitala omställningen innebär att nyheter ofta måste vara kortfattade och lättillgängliga för att konkurrera om uppmärksamheten. Detta går att koppla till den förenklande aspekten och att allt ska gå fort att ta del av. Följaktligen blir det svårt att producera nyanserade och välgrundade reportage om komplexa problem inom ramen för digitala nyhetsformat. Detta begränsar inte bara nyhetsvärderingen utan påverkar också hur djuplodande information kan kommuniceras till publiken.

Man kan resonera att SVT, trots sina resurser, har svårigheter att producera nyanserade reportage om denna typ av problem. Resultaten från studien stöder detta, särskilt när man undersöker nyheterna mer ingående. Behovet av att snabbt fånga publikens intresse kan leda till att nyheterna förenklas och nyanser försvinner. För att undersöka om dessa aspekter kvarstår i olika medieformat kan man granska SVT:s lokalityheter djupare. Det är också relevant att jämföra med andra medieformat för att avgöra om problemet med nyhetsvärdering är beroende av resurser och verktyg eller om det är en bredare utmaning inom journalistiken.

7.2.3 Att jämföra medieformat för att undersöka de förenklande aspekterna

Genom att undersöka olika medieformat kan vi få en bättre förståelse för hur nyhetsvärdering och medielogik påverkar rapporteringen. Om det visar sig att båda förenklade, men också onyanserade nyheter är ett genomgående problem, oavsett medieformat, kan detta indikera en strukturell utmaning inom journalistiken. Här kan man applicera detta resultat på andra fallstudieobjekt som finns i närliggande fält där ämnet är komplext men samtidigt tenderar att rapporteras ensidigt. När man vidare utgår från ett liknande teoretiskt ramverk kan man pröva den externa validiteten men också hitta nya insikter vad gäller journalistikens utmaningar i stort.

7.2.4 Går det att generalisera studiens fynd vad gäller ungas verklighetsuppfattning?

Medan tidsaspekten och hur den kan leda till en dramatiserande bild är det svårt att göra generaliseringsanspråk angående till vilken grad unga påverkas. Det enda vi vet är att unga i många fall redan har en mycket dyster samhällssyn med hänvisning till vad som händer i omvärlden, men även hur mediebevakningen ser ut. Vi kan se att mediebevakningen av studentbostäder är negativ, och många studenter har en negativ syn på bostadssituationen.

7.3 Kritik och studiens begränsningar

För det första innebär den låga frekvensen av artiklar att den kvantitativa studien kan betraktas som fullgod inom sina begränsningar. Studien fokuserar på två metoder, kvantitativ och kvalitativ innehållsanalys, men enbart SVT:s lokalityheter undersöktes, vilket utgör en begränsning speciellt vad gäller den kvantitativa studien där antalet artiklar var få.

En betydande brist i studien är avsaknaden av ungas uttalanden och ett fördjupat perspektiv vad gäller målgruppen, vilket gör det svårt att fastställa ett samband mellan mediebevakning och studenter oro över bostadssituationen. Ytterligare kritik är att SVT förmodligen inte når den primära målgruppen, studenter, som i stor utsträckning använder sociala medier. Dessutom är nyhetsfrekvensen så låg och lokal att man kan ifrågasätta om målgruppen ens tar del av dessa nyheter.

En invändning mot denna kritik är att studien visar på tendenser som överskrider den specifika tidsaspekten och har en bredare påverkan genom sina diskurser. Trots begränsningarna i medieformatet och avsändarens räckvidd, erbjuder studien insikter om hur medier rapporterar om studentbostadsmarknaden och kan ge vägledning för framtida forskning som tar hänsyn till fler perspektiv och ett bredare urval av mediekanaler.

7.4 Vidare diskussion om medierapporteringen av mindre samhällsproblem

Det finns flera områden som kan undersökas vidare för att bygga på denna studie. En av de mest betydelsefulla utvecklingarna skulle vara att inkludera målgruppens perspektiv, primärt de unga, genom både enkätundersökningar och djupintervjuer. Genom att höra studenternas egna åsikter om medierapporteringen och deras upplevelser av situationen men också andra problem rörande studentbostäder kan vi få en mer heltäckande bild som kompletterar den befintliga studien. Dessutom bör detta även underbygga de fynd som idag är svåra att generalisera.

Forskningen kring mediebevakningens frekvens och karaktär kan också utökas. Det skulle vidare värdefullt att jämföra dessa resultat med andra små samhällsproblem för att se om liknande mönster i lokaljournalistiken återfinns. Att analysera hur lokaljournalistiken rapporterar om olika samhällsfrågor kan hjälpa till att identifiera om den observerade problematiken med förenkling och låg frekvens är utbredd eller specifik för vissa ämnen.

8.0 Källförteckning

Altheide, D. L. (2005). Media logic and the politics of fear. *Communication theory*, 23(3)223-238
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/comt.12017>

Arkitekten. (2024, 17 maj). *Skrota inte korridorerna – utveckla dem i stället*.
<https://arkitekten.se/debatt/skrota-inte-studentkorridorerna-utveckla-dem-i-stallet/>.

Becker, K., & Carlsson, L. (2013). *Krisen som aldrig ville ta slut*. (Kandidatuppsats Örebro universitet) <https://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:636568/FULLTEXT01.pdf>.

Berglez, P. (2019). Kritisk diskursanalys. I M. Ekström, B. Johansson, G. Eriksson, & M. Karlsson (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (3:e upplagan, s. 123-145). Studentlitteratur AB.

Boin, A., & Hart, P. (2001). Between crisis and normalcy: The long shadow of post-crisis politics. In U. Rosenthal, A. Boin, & L. Comfort (Eds.), *Managing crises: Threats, dilemmas, opportunities* (pp. 28-44). Charles C. Thomas.

Boverket. (2011). *Bostadsmarknaden 2011-2012*. <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2011/bme-2011-2012.pdf>.

Boverket. (2024). *Bostadsmarknaden 2024*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/studenter/>.

Boverket (2024). *Knappt hälften av högskolekommunerna anger underskott på bostadsmarknaden för studenter*. [Figur 2]
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/studenter/> Hämtad 2024-05-23.

Boykoff, M., & Boykoff, J. (2007). Climate change and journalistic norms: A case-study of US mass-media coverage. *Geoforum* 38 (6), 1190-1204, <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2007.01.008>

Bubela, T., Nisbet, M., Borchelt, R. et al. *Science communication reconsidered*. *Nat Biotechnol* 27, 514–518 (2009). <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1038/nbt0609-514>

Byström, S., Danielsson, B., & Johansson, B. (2007). *Regionala TV-nyheter i medielogikens tid: En studie av Västnyttis bevakning av Västra Götalandsregionen* (Arbetsrapport). Göteborgs universitet.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/40105/gupea_2077_40105_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Elliot, M. (2022). *Handbok för examensarbeten inom samhällsvetenskap* (1:a upplagan). Liber.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4th ed.). Stockholm: Norstedts Juridik.

Evidens (2023). *Utvecklingen av studentbostadsbyggandet 2008-2023* [Stapeldiagram]. Studentbostadsföretagen.

Förvaltningsstiftelsen. (n.d.). *Om Förvaltningsstiftelsen*.
<https://www.forvaltningsstiftelsen.se/>.

Harcup, T. (2023). The struggle for news value in the digital era. *Journal. Media*, 4(3), 902-917.
<https://doi.org/10.3390/journalmedia4030058>

Heslop, J., & Ormerod, P. (2019). Deconstructing the housing market crisis. *Antipode*, 51(1)
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/anti.12585>

Hvitfelt, H. (2003). *När hoten blev verklighet: Journalistik i det nya medielandskapet*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). <https://rib.msb.se/filer/pdf/20741.pdf>

Johansson, B. (2008). *Vid nyhetsdesken: En studie om journalistiskt arbete*. Göteborgs universitet.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:226990/fulltext01.pdf>

Mercille, J. (2014). The role of the media in sustaining Ireland's housing bubble. *New political economy* 14(2) 282-301 DOI:[10.1080/13563467.2013.779652](https://doi.org/10.1080/13563467.2013.779652)

Overgaard, J. (2021). Mitigating the consequences of negative news: How constructive journalism can help. *Journalism* 24(7)1–18 DOI:[10.1177/14648849211062738](https://doi.org/10.1177/14648849211062738)

P4 Uppland. (2023, 25 juli) *Bostadsbristen slår hårt – studenten: "Vill bara ha tak över huvudet"*.<https://sverigesradio.se/artikel/bostadsbristen-slar-hart-studenten-vill-bara-ha-tak-over-huvudet>

P4 Halland (2023, 31 juli) *Fortsatt brist på bostäder – studentkåren: Pinsamt*.<https://sverigesradio.se/artikel/studentkaren-om-bostadsbristen-pinsamt>

Studentbostadsföretagen. (2023). *Studboguiden 2023*.
https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2023/08/Studboguiden_2023.pdf

Studentbostadsföretagen. (2023). *För fler studentbostäder 2023*.
<https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2023/06/For-fler-studentbostader-2023.pdf>

Studentbostadsföretagen (2023) *Studboguiden*. [Figur 3]
https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2023/08/Studboguiden_2023.pdf

Studentbostadsföretagen. (u.å.). *Om oss: Hur vi representerar branschen*.<https://studentbostadsforetagen.se/om-oss/>

Strömbäck, J & Nord, L (2005). *Hot på agendan*.<https://rib.msb.se/filer/pdf/21537.pdf>

Strömbäck, J. (2015). *Demokratin och det förändrade medielandskapet*
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:803440/fulltext01.pdf>.

Ungdomsbarometern. (2024). *Unga i Västsverige*. [https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/ungdomsbarometern.se/Externa+rapporter/2024/\(c\)+Ungdomsbarometern+2024+-+Unga+i+vastsverige.pdf](https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/ungdomsbarometern.se/Externa+rapporter/2024/(c)+Ungdomsbarometern+2024+-+Unga+i+vastsverige.pdf).

9.0 Bilagor

9.1 Bilaga 1 – Analysenheter

Om analysenheterna

Artiklarna som analyseras är hämtade från omvärldsbevakningsverktyget Notifieds databas av SVT:s publicerade artiklar publicerade mellan maj 2023 och maj 2024, med filtrering utifrån sökord som presenteras nedan. Orterna som valts ut är de som har studentbostäder och campus.

Period för inhämtning av artiklarna:

1 Maj 2023 – 1 Maj 2024

Medietyper:

Nyhetsartiklar publicerade på SVT:s webbsida

Sökord:

studentbostad OR studentbostäder OR studentlägenhet OR studentlägenheter AND "borlänge" OR "borås" OR "eskilstuna" OR "falun" OR "gävle" OR "göteborg" OR "halmstad" OR "helsingborg" OR "jönköping" OR "kalmar" OR "karlshamn" OR "karlskrona" OR "karlstad" OR "kiruna" OR "linköping" OR "luleå" OR "lund" OR "malmö" OR "norrköping" OR "norrtälje" OR "piteå" OR "skellefteå" OR "skövde" OR "stockholm" OR "sundsvall" OR "trollhättan" OR "umeå" OR "upsala" OR "varberg" OR "visby" OR "västerås" OR "växjö" OR "örebro" OR "östersund"

Totala antalet artiklar:

37

Analysenheter efter kategorisering:

Rubrik	Ort	Datum	Kategorisering
Bostadens nya kösystem i Umeå sågas: "Totalhaveri till förslag"	Västerbotten	1 MAJ 2024	Negativ
Nu ändrar Bostaden i Umeå sitt kösystem – Trogen kund-systemet skrotas	Västerbotten	23 APRIL 2024	Neutral
Planer på studentbostäder bland 1700-talshus slopas i Fristadsreservatet	Eskilstuna	13 APRIL 2024	Neutral
Nu får studenter på Högskolan Dalarna bostadsgaranti igen	Dalarna	5 MARS 2024	Positiv
Hade ingen sovplats i Halmstad – tog sig in på studentboende med madrass	Halmstad	4 MARS 2024	Negativ
Här är alla turer kring Studentbåten i Karlskrona	Karlskrona	22 JANUARI 2024	Neutral

Nyproducerat studentboende i Stockholm lika dyrt som att bo i andra hand	Stockholm	22 JANUARI 2024	Negativ
Nu ska studenterna lockas till Ängelholm	Helsingborg	16 januari	Positiv
Örebro studentkår larmar: Omfattande brister i studenters lägenheter	Örebro	14 NOVEMBER 2023	Negativ
Stress kring studentlägenheten bidrog till Noras sjukskrivning	ÖREBRO	14 NOVEMBER 2023	Negativ
Göteborg rödlistas i studentbostadsundersökning – igen	Göteborg	1 NOVEMBER 2023	Negativ
"Anna" förlänger sina studier – för att bo kvar i Göteborg: "Ser ingen annan lösning"	Göteborg	1 NOVEMBER 2023	Negativ
Bostäder sjunker ned i leran – boende måste flytta: "Vet inte vart vi ska ta vägen"	Uppsala	19 OKTOBER 2023	Negativ
Trots bostadsbrist: Studenter vill inte bo i korridor	Uppsala	6 SEPTEMBER 2023	Negativ
Nya kontroller för studentbostäder	Uppsala	6 SEPTEMBER 2023	Neutral
Umeå ratar modulbyggen till studentbostäder: "Dyrt och dåligt"	Västerbotten	4 SEPTEMBER 2023	Negativ
2 000 gästarbetare bor i moduler i Skellefteå – ska bli ännu fler	Västerbotten	4 SEPTEMBER 2023	Negativ
Ny rapport: Höga studenthyror sänker bostadsbetyget för Falun	Dalarna	31 AUGUSTI 2023	Negativ
Svårt för studenter att hitta bostad i Uppsala	Uppsala	PUBLICERAD 31 AUGUSTI 2023	Negativ
Bor i sommarhus och vandrarhem – hör studenter om bostadssituationen i Visby	Öst/Visby	31 AUGUSTI 2023	Negativ
Bedragare tog 99 000 från Nathalie: "Inte fått tillbaka pengarna"	Uppsala	29 AUGUSTI 2023	Negativ
Högre tryck på studentbostäder i Örebro än på många år	Örebro	28 AUGUSTI 2023	Negativ
Jonathan flyttade in i studentlägenhet i Spånga – full med vägglöss	Stockholm	13 AUGUSTI 2023	Negativ
Studenter om bostadsbristen i Stockholm: "Många hyr i andra hand"	Stockholm	10 AUGUSTI 2023	Negativ
Sökte studentbostad i Umeå – fick obehagliga förfrågningar av män: "Frågade om jag gillade sexleksaker"	Västerbotten	PUBLICERAD 10 AUGUSTI 2023	Negativ
Svårt för studenter i Umeå att hitta boende – fler akutrum behövs	Västerbotten	PUBLICERAD 10 AUGUSTI 2023	Negativ

Studenter i Jönköping väljer läge framför bostad trots lägenhetsbrist vid terminstart	Jönköping	21 JULI 2023	Negativ
Filippa lurades av bostadsbedragare: "De tog 65 000"	Uppsala	20 JULI 2023	Negativ
Chatt: Hur har du löst boende för att kunna plugga i Stockholm?	Stockholm	14 JULI 2023	Neutral
Förlorat miljoner på tomma studentlägenheter – här är Telge bostäders nya strategi	Södertälje	14 JULI 2023	Negativ
Filippa fick sitt drömbesked – blev antagen till Uppsala universitet	Uppsala	13 JULI 2023	Positiv
Fyra av tio väljer bort Stockholms universitet – på grund av bostadsbrist	Stockholm	13 JULI 2023	Negativ
Högt tryck efter studentbostäder i Lund efter antagningsbeskedet	Skåne	12 JULI 2023	Neutral
Ny rapport: Ljus bostadssituation för Linköpings studenter	Linköping	PUBLICERAD 11 JULI 2023	Positiv
Studenten Gabriels bästa tips för att undvika bostadsbedrägeri	Uppsala	10 JULI 2023	Neutral
Umeå kommun vill köpa Umedalsområdet av krisande SBB	Västerbotten	28 JUNI 2023	Neutral
Gratis boende i Sundsvall ska locka omsorgspersonal från hela landet	Västernorrland	26 MAJ 2023	Positiv

9.2 Bilaga 2 – Kodbok och kodinstruktioner

Publiceringsdatum:
(dag-månad-årtal)

Vilken nyhetsavdelning kommer artikeln från?

1. Blekinge
2. Dalarna
3. Gävleborg
4. Halland
5. Helsingborg

6. Jämtland
7. Jönköping
8. Norrbotten
9. Skåne
10. Småland
11. Stockholm
12. Södertälje
13. Sörmland
14. Uppsala
15. Värmland
16. Väst
17. Västerbotten
18. Västernorrland
19. Västmanland
20. Örebro
21. Öst

Hur är artiklarna vinklade?

Varje artikel bedöms utifrån dess rubrik och ingress. Artiklarna kategoriseras utifrån specifika ord, men även utifrån en personlig bedömning respektive artikels tonen. Det blir därför oundvikligt att operationaliseringen till viss del bygger på ett personligt avvägande. För att säkerställa att det blir samma resultat oavsett vem som genomförs finns därför riktlinjer för hur artiklarna ska kategoriseras.

- **Positiv**

Nyheten definieras som *positiv* utifrån ord som "ljus", "ljusare", "bra" eller "bättre" men framför allt utifrån om hela huvudtemat anses lyfta fram övervägande positiva aspekter kopplat till studentboendet eller studentbostadsbristen. Här ska det framgå antingen att studenter trivs i sitt boende eller i sin studiesituation kopplat studentboendet, eller att situationen på marknaden av olika anledningar har förändrats till det bättre.

- **Negativ**

Det som styr att en nyhet kan bedömas som *negativ* är negativa uttryck som "svårt" "larm" "brist" men framför allt om hela huvudtemat anses ha en negativ tonalitet och peka ut brister i antingen studentboendet studentbostadsmarknaden. Här ska det framgå att studenter av olika anledningar är missnöjda med sitt studentboende eller att studentbostadsmarknaden beskrivs som akut eller med stora brister.

- **Neutral**

En neutral artikel kodas utifrån frånvaron av respektive termer och tonaliteter ovan, eller innehåller en balans av båda. Detta antas dock vara liten risk för att en artikel ska stå och väga mellan positivt och negativt till den grad att den blir neutral. Istället förväntas nyheter som placeras in i den neutrala kategorin vara de som är helt sakliga i sin presentation och varken lutar åt positivt eller negativt.

Förekommer positiva uttryck i rubriken och/eller ingressen?

1. Ljus
2. Ljusning
3. Bra
4. Bättre
5. God

Är helhetsintrycket av rubriken och ingressen positivt?

1. Ja
2. Nej

Förekommer negativa uttryck i rubriken och/eller ingressen??

1. Kris
2. Larm
3. Larmar
4. Svårt
5. Röd
6. Rött
7. Brister

Är helhetsintrycket av rubriken och ingressen negativt?

1. Ja
2. Nej

Är helhetsintrycket av rubriken och ingressen neutralt?

1. Ja
2. Nej

